

JEGYZETEK A FENNTARTHATÓSÁGI TELJESÍTMÉNYHEZ

1. ÉGHAJLATVÁLTOZÁS

Általános cél: „Az éghajlatváltozással kapcsolatos lehetőségek és kockázatok kezelése”

EREDMÉNYEK:

- Jászberény területére szóló geotermális koncessziós szerződést írt alá a MOL-csoport vegyesvállalata, a CEGE (a MOL részese 65%) 2014-ben. A projektervek között szerepel egy 2 éves kutatási program megkezdése, amelynek célja egy kútpárból álló rendszer létrehozása és tesztelése.
- Az 50 legfontosabb projekt (ezek közül számos az Új Downstream Programból került ki) elemzése alapján megállapítható, hogy a 2011-es bázisához viszonyítva becslések szerint összesen mintegy 320 ezer tonna megtakarítást ért el a vállalat CO₂-kibocsátás területén a Kutatás-termelés és a Downstream termék-előállítás divíziókban. Ezek a projektek mintegy 13 milliárd Ft közvetlen pénzügyi megtakarítást eredményeztek.
- A kutatás-termelési divízió összes közvetlen CO₂-kibocsátásának 47%-át a szén-dioxid-lefúvatás teszi ki, mely nem az égetés vagy fáklyázás terméke, hanem a szénhidrogének kitermelése során kerül a felszínre és bocsátják a levegőbe. Az ebből származó teljes szén-dioxid-kibocsátás jelentősen csökkent (2013. évi 419.000 tonnáról 2014-ben 361.000 tonnára). Ez az INA-nál 2014 végén megvalósított fokozott olajkinyerési (Enhanced Oil Recovery – EOR) program eredménye.

KIHÍVÁSOK:

- Csökken a rövid megtérülési idejű energiahatékonysági fejlesztési lehetőségek száma.

Az éghajlatváltozás az egyik legfontosabb globális trend, mely lényeges hatással van a vállalat üzleti környezetére. A MOL-csoport éghajlatváltozással kapcsolatos erőfeszítései elsősorban az ide sorolható kockázatok kezelésére, illetve felmerülő lehetőségek kiaknázására összpontosulnak. A MOL-csoport általános megközelítését a vállalat Klímaváltozási Nyilatkozata tartalmazza, mely ezen a [weboldalon](#) keresztül (angol nyelven) nyilvánosan hozzáférhető.

1.1. HOSSZÚ TÁVÚ TERMÉKPORTFÓLIÓ

Kapcsolódó célkitűzések:

- „Az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó termékek és szolgáltatások arányának maximalizálása”
- „Az Upstream első geotermikus projektjének elindítása”

Elköteleztük magunkat az iránt, hogy portfólióinkban növeljük az

alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó termékek és szolgáltatások arányát. A MOL-csoport számos olyan kutatás-fejlesztési projektet indított el és folytat, melyeknek célja a termékek életciklusa alatti szén-dioxid-kibocsátás csökkentése. A szokásos termékportfóliónk optimalizálásán túlmenően a MOL-csoport megkülönböztetett figyelmet fordít a nem élelmiszer jellegű és hulladékból előállított alapanyagokat hasznosító technológiákra a korszerű megújuló üzemanyagok és finomítói anyagáramok előállításánál. A megújuló energia működésükbe való integrációját is ígéretes lehetőségnek tartjuk. Emellett a MOL-csoport folyamatosan figyelemmel kíséri a feltörekvő technológiák fejlődését is, amelyek hatalmas lehetőségeket kínálnak a jövőbeni termékek szén-dioxid-kibocsátásának csökkentése terén.

Nem élelmiszer jellegű megújuló üzemanyagok

Az elmúlt év során jelentős K+F ráfordítások mellett három korai szakaszban lévő projektet indítottunk a cellulózalapú alapanyagok folyékony üzemanyaggá vagy üzemanyag összetevővé alakítására, különös tekintettel a korszerű pirolízisalapú megközelítésekre és a további termékkorszerűsítésre. Ezek megvalósítását a következő évben már külső kutatás-fejlesztési partnerek és tudományos intézmények támogatásával folytatjuk.

A megújuló energiákra vonatkozó célkitűzéseknek való rövid távú megfelelés érdekében (a földhasználat közvetett megváltozásával (ILUC) kapcsolatos jövőbeni elképzeléseket is figyelembe véve) vizsgáltuk az ÜHG-hatékony hulladék zsírok és olajok feldolgozásának, azaz a megújuló gázolajok hidrogénezésen alapuló keverésének és előállításának technológiai lehetőségeit. A megvalósításra vonatkozó döntésre várhatóan 2015-ben kerül sor a részletes műszaki és gazdasági felmérést követően.

Néhány korábbi, nem élelmiszer jellegű vagy hulladékból előállított alapanyagokra épülő (például algaalapú olaj-, műanyag hulladék-alapú üzemanyag- és biogáz-előállítás) kutatás-fejlesztési projekt nem folytatódik, elsősorban a kedvezőtlen gazdaságossági körülmények miatt. Ennek ellenére a kapcsolódó K+F tevékenységet folyamatosan figyelemmel kísérjük és jelentősebb technológiai áttörés esetén ezeket ismét fontolóra vesszük a folyamatgazdaságosság fejlesztése és a fennálló külső szabályozási terhek enyhítése érdekében.

A MOL-csoport előrelátó módon már megkezdte a jövőbeni energiahordozók keresését a megújuló energiák tárolásával és szállítási energiaként való hasznosításával kapcsolatos projektötletek értékelésével.

MOL Truck Diesel

Ez a jó minőségű és szén-dioxid-kibocsátás szempontjából hatékony termék 2013-ban jelent meg a piacon. 2014-ben folytattuk a „Truck Diesel” összetételének fejlesztését az ÜHG-hatékonyság további javítása érdekében.

Kémiailag stabilizált gumibitumen-gyártás

A 2013. évi piaci bevezetést követő évben a MOL jelentős eredményt ért el ezen a területen, a termék öko címet tanúsítványt kapott. Ennek értékesítése 250%-kal emelkedett az előző évhez képest, mely lehetővé tette, hogy a MOL-csoport 25.000 elhasznált gumiabroncsot hasznosítson újra e kiemelkedő minőségű termék előállításánál. A felhasználhatósági lehetőségeket tekintve jelentős előrelépésnek tekinthető, hogy a gumibitument először használták fel útépités során mindhárom burkolatréteg kialakításához az útépitő cég teljes megelégedése mellett (Villányi autópályát).

Bioüzemanyagok

A MOL-csoport közvetlenül nem vesz részt bioüzemanyag gyártásában, de a MOL Nyrt. és a Slovnaft rendelkezik kisebbségi részesedéssel bioüzemanyagot előállító vegyesvállalatokban. Ezek a vállalatok azonban a MOL-csoporttól függetlenül működnek és valójában pénzügyi befektetésnek tekintendők.

A MOL és a Slovnaft – a 2013. évhez hasonlóan –, 2014-ben is mintegy 450 millió liter bioüzemanyagot (beleértve a biodizelt és a bioetanolt) vásárolt az említett közös vállalkozásoktól, valamint harmadik felektől. A biodizel volumenek magukban foglalják az első generációs bioüzemanyagokat és a hulladékból származó alapanyagok felhasználásával előállított bioüzemanyagokat is.

A 2014 folyamán beszerzett teljes mennyiség megfelelt az ún. ISCC tanúsítási rendszer szerinti fenntarthatósági követelményeknek. Ez a független és globálisan alkalmazott tanúsítási rendszer biztosítja az ÜHG-kibocsátás csökkentését és egyúttal az EU Megújuló Energia Irányelvben (RED) foglalt követelményeknek való megfelelést.

Upstream – Geotermális energia

A MOL-csoport a geotermális energiát tekinti befektetés szempontjából relevánsnak a megújuló energiaforrások közül. A geológiai és szakmérnöki ismeretek, technológiai hasonlóságok előnyt jelenthetnek az olaj- és gázipari vállalatok számára ezen a területen, míg Közép-Kelet-Európában vannak kiaknázatlan geológiai lehetőségek. Egy 2013-as sikeres pályázatot követően a Jászberényi Koncessziós Területre írt alá szerződést a MOL-csoport vegyesvállalata, a CEGE (a MOL részese 65%) 2014-ben. A projektervek között szerepel egy 2 éves kutatási program megkezdése, amelynek célja egy kútpárból álló rendszer létrehozása és tesztelése. Az energiatermelési lehetőségek a sikeres tesztek követően kerülhetnek meghatározásra. A MOL-csoportban a megújuló energia termelése egyébként csak saját működés ellátásával összefüggésben, minimális volumenben történik.

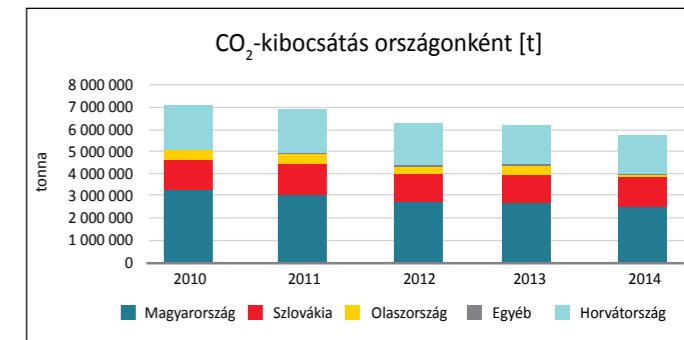
1.2. ENERGIAHATÉKONYSÁG ÉS ÜHG-KIBOCSÁTÁS

Üvegházhatású gáz kibocsátás

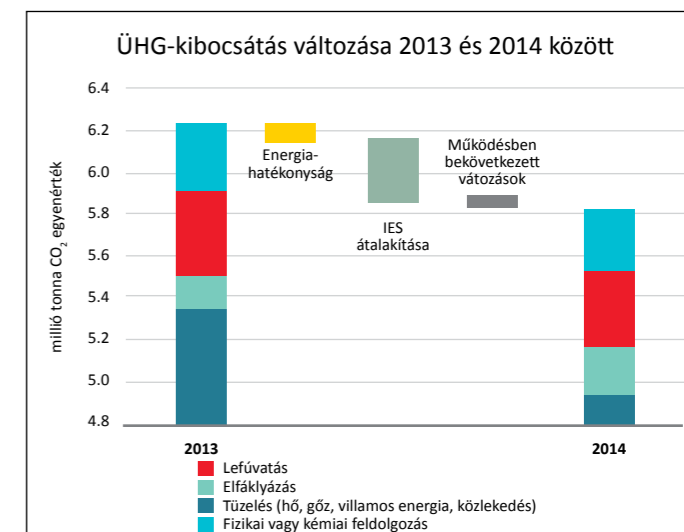
Kapcsolódó célkitűzés:

- „Minden telephely javítsa egy decilissel a jelenlegi ágazati CO₂-mutatóját a Downstreamben”.
- „Az Upstream működés során 2017 végéig 20%-kal csökkenjen a CO₂-intenzitás (tCO₂/toe).”

A MOL-csoport összes közvetlen üvegházhatású gáz kibocsátása 5,81 millió tonnát tett ki 2014-ben, amely a 2013. évi 6,23 millió tonna kibocsátáshoz képest 7%-kal alacsonyabb, illetve a célkitűzésünk alapján szolgálat 2010. évi 7,14 millió tonnás értéknél 20%-kal kevesebb. (Az értékek szén-dioxid-egyenértékben értendőek.) A teljes ÜHG-kibocsátásban a legjelentősebb összetevő a szén-dioxid, melynek országokénti kibocsátását az alábbi diagram mutatja.

A teljes csökkenés az alacsonyabb volumenű termelés és energiahatékonysági beruházásaink együttes hatásának köszönhető, ahogy ez az alábbi ábrán is látszik. A 2014-es csökkenésben a legjelentősebb egyszerű tétel az IES finomító logisztikai elosztóközponttal való átalakítása, mely nyomán kibocsátásunk 284 ezer tonnával csökkent.

A MOL-csoport ÜHG-kibocsátásának legnagyobb részét a petrokémiai és finomítói tevékenységek adják. Teljesítményünk értékelésére 2010-ben bevezettük a CONCAWE – Solomon CO₂-intenzitás (CWT – Complexity Weighted Tons) mutató használatát, amely ugyan a termelésen alapul, de a finomítók komplexitásának megfelelően módosítható. Az alábbi táblázatban bemutatott eredmények a szén-dioxid-intenzitás kismértékű javulását mutatják 2011-hez képest (3%) a finomítási ágazat tekintetében. A petrokémiai üzemekben az előállított HVC (magas értékű vegyipari termékek) mennyiségét vesszük figyelembe a szén-dioxid-intenzitás nyomon követése során, míg kutatási és termelési létesítményeink esetén az OGP-szabvány szerinti kg CO₂/toe-mutató használatával követjük nyomon a szén-dioxid-intenzitást.

Jegyzetek a fenntarthatósági teljesítményhez

A finomítók és petrokémiai üzemek CO₂-kibocsátás intenzitása (termeléssel súlyozott átlag alapján) [GRI EN16]

ÉV	2010	2011	2012	2013	2014	(%) 2014/2011
Finomítás (t CO ₂ /kt of CWT)	N.A.	36,64	36,43	35,59*	35,54	(3,00)
Petrokémia (t CO ₂ /t HVC)	1,011	1,032	1,031	1,020	1,020	0,89

*2013-as érték újraközölve a Rijekai CWT érték újrászámolása miatt.

CO₂-kibocsátás intenzitásváltozása finomítónként (t CO₂/kt of CWT) és petrokémiai üzemként (t CO₂/t HVC) [GRI EN16]

TELEPHELY	FINOMÍTÁS					PETROKÉMIA	
	DUNAI FINOMÍTÓ (MOL)	SLOVNAFT (SLOVNAFT)	MANTOVA (IES)	SISAK (INA)	RIJEKA (INA)	TVK	SPC
Változás (%) 2014/2010	(1,48)	(3,00)	3,96	32,45	(37,64)	(1,00)	16

Jelentős közvetlen ÜHG-kibocsátás származik a horvátországi kutatás-termelési működés során a CO₂-lefúvatásból. A kutatás-termelési divízió összes közvetlen CO₂-kibocsátásának 47%-át a szén-dioxid-lefúvatás teszi ki, mely nem az égetés vagy fáklyázás terméke, hanem a szénhidrogénnel együtt a felszínre kerülő és közvetlenül a levegőbe bocsátott CO₂. Az ebből származó teljes szén-dioxid-kibocsátás jelentősen csökkent (2013. évi 419.000 tonnáról 2014-ben 361.000 tonnára). Ez az INA-nál 2014 végén megvalósított fokozott olajkinyerési (Enhanced Oil Recovery – EOR) program eredménye, mely a MOL-csoport egyik legfontosabb horvátországi beruházási projektje. A beruházás célja a fokozott olajkinyerés egyik, ún. „harmadlagos módszerének” alkalmazása, amellyel növelni kívánjuk a kinyerhető olaj mennyiségét, ugyanakkor ártalmatlanítani tudjuk a kitermelt CO₂ egy részét. 2014-ben a visszasajtoló szén-dioxid-volumen már meghaladta az 51.386 tonnát.

Scope 3 ÜHG-kibocsátások (termékhasználat, kőolajbeszerzés és üzleti célú utazások)

Scope 3 ÜHG-kibocsátások forrásai (t CO₂) [GRI EN17]

KIBOCSÁTÓ	FORRÁS	2012	2013	2014
Vevők	Ertékesített finomított termékek használatából	50.305.352	51.060.438	48.486.612
Vevők	MOL-csoport által termelt és eladott földgáz használatából	7.528.676	6.566.103	6.025.497
MOL-csoport	Üzleti utakhoz kapcsolódóan	3.943	4.414	2.984
Beszállítók	Nyersolaj termeléséből (MOL-csoport által külső forrásból vásárolt)	1.722.810	1.399.445	1.179.981
Összes		59.560.780	59.030.400	55.695.074

2014-ben továbbfejlesztettük a termékek és szolgáltatások használatához (Scope 3) kapcsolódó CO₂-kibocsátási számításainkat. Így az adatok most már nemcsak az értékesített termékekre és üzleti utazásokra terjednek ki, hanem a beszerzett nyersolaj szállítására is. A viszonylag változatlan finomított termékértékesítés, illetve a csökkent földgáz-kitermelés miatt Scope 3 kibocsátásunk 55,7 millió tonna CO₂ volt (azaz csökkent az előző évben kibocsátott 59,0 millió tonna CO₂-hoz képest).

Bár ez a MOL-csoport összesített kibocsátásának csupán csekély részét teszi ki, az üzleti utazásokkal összefüggő CO₂-kibocsátást is nyomon követjük és kimutatjuk. 2014-ben ez a mutató 2.984 tonna volt szén-dioxid-egyenértéken számítva.

Energiahatékonyság

Kapcsolódó célkitűzés: „A Downstream termelés energiafelhasználásának 5%-kal történő csökkentése 2014 végéig”.

Az olaj- és gázipart alapvetően nagy energiafelhasználás jellemzi. A kutatás-termelés, termék-előállítás és petrokémia szektorok

egyaránt jelentős fogyasztók, így az energiafelhasználás hatékonysága a sikeres működés alapja. Annak ellenére, hogy az ilyen jellegű projektek egyik kulcsterülete a pénzügyi megtakarítás, ezek ÜHG-kibocsátás csökkentő hatása is számottevő. A MOL-csoport folyamatosan fejleszti a CO₂-kibocsátás csökkentése terén elért eredmények monitoringját. A célkitűzés, mely a Downstream termelés üzletágban a 2011-es energiafogyasztási szint 5%-os csökkentését célozta, 2014 végéig teljesült, a tényleges csökkenés 18,6% volt. A teljes csökkenés több tényező együttes hatásának eredménye, mint például a termelésben vagy portfólióban bekövetkezett változások, illetve energiahatékonysági intézkedések.

Az 50 legfontosabb energiahatékonysági projekt elemzése alapján megállítható, hogy a 2011-es bázisához viszonyítva becslés szerint összesen mintegy 320 ezer tonna megtakarítást értünk el a CO₂-kibocsátás területén ezekkel a projekkel a kutatás-termelés és a Downstream termék-előállítási működés tekintetében. Ezek a projektek mintegy 13 milliárd Ft közvetlen pénzügyi megtakarítást

eredményeztek. Az előző évekhez képest az éves összesített megtakarítás 85.000 tonnányi CO₂-csökkentés volt, ami majdnem 3 milliárd Ft pénzügyi megtakarítást jelentett.

A kutatás-termelési tevékenységek kevesebb mint 10%-ot tesznek ki a teljes csoportszintű energiafelhasználás tekintetében. Azonban a csökkenőben lévő kelet-közép-európai termelés mellett változatlanul szükséges a hatékonyság mérése a termelésintenzitás és a határfok fenntartása érdekében. 2014-ben további projekteket valósítottunk meg a régi és gyenge határfokú berendezések kiváltására és a folyamatoptimalizálási intézkedésekben rejlő előnyök kiaknázására. Oroszországban is jelentős eredményeket értünk el a kísérőgáz-hasznosítás terén, a projektre vonatkozó részletes információkat a jelentés Gázszívárgás/vesztés/fejlesztés fejezete tartalmazza.

A MOL-csoportnál a finomítási és petrokémiai tevékenységek használják fel a legtöbb energiát: a csoportszintű közvetlen és közvetett energiafogyasztásnak majd 90%-át ezek teszik ki, miközben a Downstream üzletágon belül az energiaszámlák jelentik a legnagyobb egyszeri tételt az üzemeltetési költségek közül. Ezért került az energiahatékonyság a csoportszintű Új Downstream Program középpontjában, amely jelentős fogyasztáscsökkentést helyezett kilátásba a 2011 és 2014 közötti időszakra, ám az energiahatékonyság szempontja azt követően is az üzlet fókuszpontjában marad. Az energiafogyasztás és kibocsátás legnagyobb csökkentésével járó energiahatékonysági tevékenységek általában az energia-intenzív technológiák fejlesztésével (etánmentesítő újraforrálás kiváltása, desztillációs torony beáramlásának optimalizálása), az energiatermelés és -átvitel terén elért fejlesztésekkel (kazánhatásfok javítása, a gőzhálózat veszteségeinek csökkentése) valamint a fáklyázás csökkentésével kapcsolatosak.

A MOL-csoport által eszközeink határfokának további javítása és az ÜHG-kibocsátás csökkentése érdekében tett folyamatos erőfeszítésekkel összhangban, az ISO 50001 szabvány alapján a TVK Nyrt.-nél kidolgozásra került egy energiamenedzselési rendszer, amelynek a követelményeit a MOL Nyrt. 2014-ben kezdte el bevezetni, és amelynek a tanúsítása 2015-ben várható. A jogszabályi előírások betartása mellett, az energiamenedzselési rendszer bevezetésének célja, hogy növelje az energiatudatosságot, és azzal segítse elő az energiahatékonyság javítását, hogy közös keretet nyújt a társaságok energiagazdálkodási tevékenységeihez, és az energiagazdálkodást beépíti a szervezet mindennapi gyakorlatába. A szlovákiai leányvállalatunknál már érvényben vannak

hasonló energiamenedzselési rendszerek, és a horvátországi INA-csoportnál is tervbe vették hasonló rendszerek bevezetését.

A legfontosabb üzleti akciókon/ intézkedéseken felül, számos kisebb fejlesztést végzünk más területeken is, pl. töltőállomás-hálózatunknál, irodaépületeinkben és raktárainkban. Erre jó példa a MOL-csoport „jövő töltőállomása” koncepciója. Az első ilyen, energiahatékony és megújuló technológiákat alkalmazó töltőállomás 2011-ben kezdte meg működését Budapesten. Ez 2014-ben építészeti koncepció kategóriában elnyerte az Energy Globe National Award (EGNA) díjat. Terveink szerint ehhez hasonló töltőállomások épülnek Horvátországban és Szlovákiában is. Az INA az „Energia a Jövőért” projekt részeként két töltőállomás (Zágráb és Split) átalakítását tervezi Horvátországban a koncepció szerint.

A MOL-csoport termékek és szolgáltatások használatával (Scope 3) kapcsolatos CO₂-kibocsátását rövidebb és hosszabb távú (repülő) utak számának csökkentésével, számítástechnikai rendszerek (e-systems, audio- és videokonferencia létesítmények), illetve a gépkocsimegosztás rendszerének előnyben részesítésével igyekszik csökkenteni.

Gázszívárgás/-vesztés (fáklyázás és lefúvatás)

Az olaj- és gázipari működés során felmerülő gázszívárgások vagy veszteségek egy része a szénhidrogén elfáklyázás és lefúvatás nyomán keletkezik.

Fáklyázásnak nevezzük a fel nem használt szénhidrogének technológiai vagy biztonsági okokból szükséges, ellenőrzött körülmények között való elégetését. A kutatás-termelési tevékenység során a kísérőgáz (APG), míg a Downstream szegmensben a finomítás során keletkező gázalmazállapotú szénhidrogének egy részének fáklyázása történik biztonsági okokból. Az olaj- és gáziparban a gázszívárgást anyagvesztésnek tekintjük, ami a tevékenység alacsony hatékonyságáról árulkodik.

Az elfáklyázott gáz a MOL-csoport által termelt és feldolgozott teljes mennyiségnek csupán töredékét jelenti, mégsem elhanyagolható, ezért projekteket hajtottunk végre a környezeti kibocsátások csökkentése és a veszteségek minimalizálása érdekében.

A fáklyázás során keletkezett CO₂ képezi a MOL-csoport üvegházhatású gázkibocsátásának 3%-át. A MOL-csoport működése során elfáklyázott gáz mennyiségét az alábbi táblázatokban mutatjuk be:

Fáklyázás az Upstreamben 2014-ben (ahol a MOL-csoport operátor) [GRI OG6]

	MOL UPSTREAM	INA UPSTREAM	MOL PAKISTAN	OROSZ- ORSZÁG	IRAK KURDISZ- TÁN RÉGIÓJA	ÖSSZESEN
Elfáklyázott szénhidrogén mennyisége (m ³)	4.559.085	17.650.653	2.500.661	2.916.490	832.368	28.459.257
CO ₂ (t)	11.413	32.846	15.004	8.633	2.414	67.896

Az oroszországi BaiTex 2014-ben üzembe helyezett egy gázturbinát (1,8 MW kapacitással), hogy az APG-felhasználást 95%-ra növelje, és a felesleges gázt energiatermelésre hasznosítsa. A projekt 2014-ben 572 tonnányi CO₂-csökkentést eredményezett.

Az oroszországi Matyuskinszkaja Vertical blokknál gázmotorokat telepítettek, hogy a kísérőgázt egyrészt áramtermelésre használják fel, másrészt ezzel csökkentsék a MOL-csoport tevékenységének környezeti hatását. A kihasználtsági szint meghaladja a 80%-ot.

Irak Kurdisztáni Régiójában továbbra is végeznek ellenőrzött kénhidrogén-fáklyázást, míg nem találnak erre műszakilag megvalósítható és jóváhagyott megoldást (visszasajtolás vagy egyéb megoldás). Ezért elvégeztük a kén-hidrogén rendszer auditálását a termelési, fúrás és kútüzemeltetési szolgáltatási területeken, hogy észlelhessük az esetleges nagy kockázattal járó tevékenységeket, és elháríthassunk bármely esetlegesen előforduló vészhelyzetet, haváriát.

Jegyzetek a fenntarthatósági teljesítményhez

Fáklázás a Downstreamben 2014-ben [GRI OG6]

	MOL	SLOVNAFT (FINOMÍTÁS + PETROLKÉMIA)	IES	INA (RIJEKA+SISAK FINOMÍTÁS)	TVK	ÖSSZESEN
Elfáklázott szénhidrogén mennyisége (t)	6.210	8.403	1.946	20.751	6.955	44.265
CO ₂ (t)	11.709	25.239	5.897	65.889	21.485	130.219

A Downstream üzletágban 2014-ben jelentősen nőtt a fáklázásból származó összes CO₂-kibocsátás: 130.219 tonnára a 2013-as 106.806 tonnáról. Ez a növekedés elsődlegesen a nagyleállásoknak, illetve néhány telephelyen az üzemleállások és -indulások megnövekedett számának tulajdonítható. Mindenesetre folytatjuk a normális működés esetén a fáklázás csökkentését célzó akcióinkat, amelyekre alább jó néhány példa található. A fáklázott mennyiség növekedésének dacára jelentős projekteket hajtottunk végre a Downstreamnél a fáklázás csökkentése érdekében. Magyarországi petrokémiai üzemünkénél, a TVK-nál, a fáklázás csökkentését célzó projekt végrehajtása 1.159 tonnányi CO₂-kibocsátás-mérséklést eredményezett. 2014 júliusában a Dunai Finomító fáklázás-visszanyerő rendszert indított el az FCC és GOK-3 fáklázóüzeménél. E fáklázás-visszanyerő rendszer eredményeként a Dunai Finomító 3.174 tonnával csökkentette CO₂-kibocsátását. Ugyanakkor a Rijekai és Sisaki finomítóknál fáklázócsúcsere projekteket hajtottunk végre – szintén a fáklázás csökkentése végett.

2. KÖRNYEZET

Általános cél: „Környezeti lábnyom csökkentése”

EREDMÉNYEK:

- 2010-es alapértékhez viszonyítva, 2014-ben 60%-kal sikerült csökkenteni az SO₂-, és 40%-kal a NO_x-kibocsátásainkat.
- Irak Kurdisztán Régiójában egy átfogó vízgazdálkodási tanulmány készült a Kalegran B.V. által üzemeltetett Akri-Bijell K10 Blokkra. Bár a tanulmány arra a következtetésre jutott, hogy a blokk nem érint vízhiányos területeket, mindazonáltal az összes meglévő és lehetséges működési területet és tevékenységet elemeztük a tanulmány során, és a vízforrások védelmét szolgáló legfontosabb intézkedéseket beépítettük a működési tervekbe.
- 2014-ben csoport szintű felmérés készült a biodiverzitás szempontjából érzékeny területek azonosítására, mely összesen 162 telephelyet érintett. Ezek közül csak 8 helyezkedik el biodiverzitás szempontjából kritikus területen (6 Upstream és 2 Downstream telephely) és 35 kutatás-termelési telephely található Natura 2000 területek közelében. Továbbá Pakisztánban a 2014–2016 időszakra készült egy Biodiverzitás intézkedési terv.

KIHÍVÁSOK:

- Annak érdekében, hogy megfeleljen az egységes környezethasználati engedélyek (IPPC) összes követelményének, az INA-nak 2018-ig számos projektet kell elindítania.

2.1. LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELME

Kapcsolódó célkitűzés: „Az LDAR módszertan alkalmazása segítségével a VOC (illékony szerves vegyületek) emisszió csökkentése”

2010-ben a MOL-csoport konkrét célkitűzéseket fogalmazott meg a VOC (illékony szerves vegyület) kibocsátások mérésével és csökkentésével kapcsolatban. Ennek oka, hogy a MOL-csoport tevékenysége az olaj- és gázipari technológiák és berendezések széles skáláját öleli fel, melyek az ilyen anyagok kibocsátásának jelentős forrásai. Ezzel

összhangban a MOL-csoport 2014-ben folytatta és bővítette LDAR (szivárgás-felderítés és javítás) programját.

A program révén éveken keresztül jelentős javulást értünk el a Slovnaft-, IES- és MOL-finomítóknál és a petrokémiai telephelyeken (TVK), így 2014-ben már erőfeszítéseket tettünk annak érdekében, hogy ez kiterjeszhető legyen az INA finomítóira is, és hogy más működési területeken is bevezethető legyen.

Ezért a MOL a magyarországi logisztikai telephelyen kísérleti projekt-ként elkezdett átfogó leltárt készíteni az illékony szerves vegyületek kibocsátási forrásairól, figyelembe véve a tartályok kibocsátásait és a szivárgási pontokból származó diffúz kibocsátásokat is. A VOC- (illékony szerves vegyületek) kibocsátások is kiszámolásra kerültek, és az elkövetkező években ezt a modellt valamennyi logisztikai telephelyünkre kiterjesztjük. Szintén 2014-ben a MOL-csoport teljes kiskereskedelmi hálózatában ellenőrzésre és – ahol erre szükség volt – karbantartásra kerültek a gőzvisszanyerő egységek (VRU) az esetleges levegőszennyezés megelőzése érdekében.

Jóllehet az LDAR-programba bevont egységek esetén a VOC-emisszió jelentősen csökkent, az összesített (MOL-csoport szintű) érték azonban 2014-ben 25%-kal nőtt a 2010. évi eredményhez képest, mivel a MOL-csoport folytatja a VOC-mérések körének kiterjesztését a fentiekben leírtak szerint.

Az iparág egyúttal SO₂-, NO_x-, CO- és PM- (szilárd részecskék) kibocsátások forrása is, így megelőző lépéseket tettünk ezek mennyiségének csökkentésére is. A termelő üzemeknél végrehajtott beruházási projektek eredményeképp, a 2010-es kiindulási szinthez viszonyítva, 2014-ben 59%-kal sikerült csökkenteni az SO₂-, és 40%-kal a NO_x-kibocsátásainkat.

A szilárd részecske-kibocsátás (PM) közel ugyanazon a szinten van, mint 2010-ben, de fontos csökkenést sikerült elérni 2014-ben 2013-hoz képest (66%). A szén-monoxid-kibocsátás 2014-ben 46%-kal csökkent 2013-hoz képest, de 42%-kal növekedett 2010-hez viszonyítva. E két eltérés oka, hogy 2011-től már az oroszországi működésből származó légszennyezés, valamint az ezzel kapcsolatban 2012–2013 közötti időszakban megvalósult levegőtisztaság-védelmi intézkedések hatása is megjelenik a MOL-csoport beszámolóiban.

Teljes légszennyezőanyag-kibocsátás (kivéve ÜHG) komponensek szerint (t) [GRI EN20]

ÉV	2010	2011	2012	2013	2014	% 2014/2010*
SO ₂ (Kén-dioxid)	13.142	10.625	7.878	5.776	5.368	(59)
NO _x (Nitrogén-oxidok)	7.874	7.531	6.839	6.057	4.715	(40)
VOC (Illékony szerves vegyületek)	4.211	4.901	4.501	5.643	5.251	25
CO (Szén-monoxid)	1.599	3.295	2.889	4.248	2.275	42
PM (Szilárd részecskék)	361	492	460	552	367	2
Összes	27.187	26.844	22.567	22.276	17.976	(34)

* A 2014. évi adatokat 2010-hez viszonyítjuk, mivel 2010 a stratégiánk kiinduló éve.

A MOL-csoport 2014-ben további erőfeszítéseket tett a helyhez kötött pontforrások kibocsátásainak csökkentése érdekében. A magyarországi Zalai Finomítóban és a horvátországi Rijekai Finomítóban más tüzelőanyagra tértünk át (tüzelőolaj kiváltása földgázzal). Ennek eredményeként, például a Rijekai Finomítóban a teljes kén-dioxid-kibocsátás 2014-ben 2,6%-kal csökkent 2013-hoz képest.

A Slovnaft finomítóban továbbfejlesztettünk egy mérésvizualizációs szoftvert annak érdekében, hogy kettős kontrollt biztosítsunk a termelőberendezések felett, és így valósidejű beavatkozásra legyünk képesek a küszöbértéket meghaladó kibocsátások esetén. Az egyik atmoszferikus és vákuumdesztillációs üzem felújítási projektje körülbelül 60 tonna/évvel csökkenti SO₂-kibocsátásunkat.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a levegőbe történő kibocsátásainkat minden Európán kívüli kutatási és termelési létesítményünkben is annak érdekében, hogy csökkentjük a környezetre gyakorolt hatásunkat és óvjuk a helyi közösségeket. Az oroszországi leányvállalatnál egy új, kísérőgázzal (APG) működő turbina került üzembe helyezésre, így most a kísérőgáz 95%-át áramtermelésre használjuk. A Kalegran B.V.-nél környezetbarátabb technológiák alkalmazására törekszünk, például a rétegvizsgálati műveletek terén. Egy különleges tüzelőberendezés alkal-

A teljes vízfelhasználás mértéke forrásonként (ezer m³) [GRI G4-EN8]

ÉV	2010	2011	2012	2013	2014	% 2014/2010*
Közüzemi szolgáltatótól, vízműtől átvett víz	3.523	3.478	2.839	2.682	2.177	(38)
Felszíni vízkivétel	68.512	72.795	77.744	79.967	80.919	18
Felszín alatti vízkivétel	12.571	12.785	13.887	11.869	10.755	(14)
Gyűjtött, tárolt és felhasznált esővíz	565	487	16	0	188	(67)
Más szervezetektől átvett szennyvíz	6.794	6.383	2.274	0	91	(99)
Teljes vízfelhasználás	91.967	95.930	96.762	94.518	94.130	2

* A 2014. évi adatokat 2010-hez viszonyítjuk, mivel 2010 a stratégiánk kiinduló éve.

masásával a kitermelt szénhidrogéneket és más alkotóelemeket magasabb hőfokon, nagyobb hatásfokkal égetjük el, aminek eredményeképp kevesebb metán (CH₄), egyéb szénhidrogén és H₂S kerül kibocsátásra a környezetbe. Ezenkívül a kutak tesztelése vizuálisan is kisebb hatást kelt (kevesebb füst), és kisebb lesz a porkibocsátás is.

2.2. VÍZGAZDÁLKODÁS

Related objective:

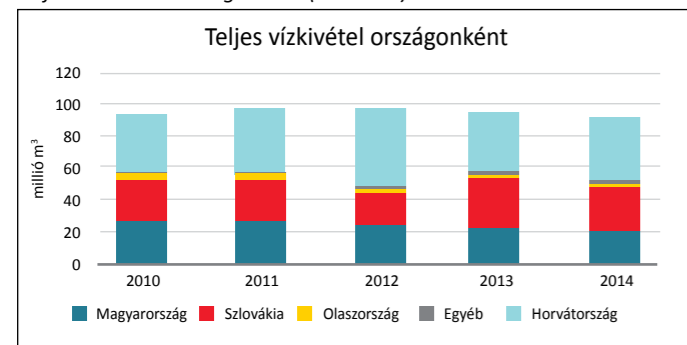
- „A teljes vízfelhasználás csökkentése 5%-kal”
- „A vízgazdálkodási módszerek javítása a vízhiányos területeken”

Vízfelhasználás

Működéséhez a MOL-csoport sokféle forrásból származó vizet használ fel: felszíni és felszín alatti vizek, tengervíz, vezetékes vízhálózat és olyan használt víz, mely más szervezetek termelési folyamataiból származik. A hatékonyabb vízfelhasználás nemcsak a környezeti terhelést csökkenti, de gyakran alacsonyabb működési költségeket is eredményez.

Jegyzetek a fenntarthatósági teljesítményhez

Teljes vízkivétel országoként (millió m³)

2014-ben a MOL-csoport teljes vízfelhasználása 94,13 millió m³ volt, mely enyhe, 2%-os növekedést mutat a 2010-es adathoz képest (91,97 millió m³).

Több kezdeményezés megvalósítása folytatódott annak biztosítására, hogy a Csoport továbbra is jó úton legyen a vízkivételrel kapcsolatos céljai elérésében:

- A hajdúszoboszlói (magyarországi K & T) hűtési rendszer zárttá tételével kapcsolatos projekt befejezése a 2014. év első felében

Kibocsátott szennyezőanyagok mennyisége (t) [GRI G4-EN22]

ÉV	2010	2011	2012	2013	2014	% 2014/2010*
Összes alifás szénhidrogén (TPH)	75	57	73	63	95	27
Kémiai oxigénigény (KOI)	2.376	2.094	1.743	1.712	1.647	(31)
Biológiai oxigénigény (BOI)	582	568	419	417	471	(19)
Lebegő anyagtartalom (SS)	1.055	1.038	688	609	873	(17)

* A 2014. évi adatokat 2010-hez viszonyítjuk, mivel 2010 a stratégiánk kiinduló éve.

A jobb eredményeket tükröző adatok részben néhány telephely bezárásának (pl. IES-finomító), valamint a következő intézkedéseknek tulajdoníthatók:

- Szlovákiai vállalatunknál az egyik AVD-egység felújítási projektje egy új csatornarendszer, valamint a vegyszeres szennyvíz számára egy jobb tisztítórendszer kiépítését is magában foglalta.
- A Rijekai finomító továbbfejlesztette passzív tengervédelmi intézkedéseit (úszó tömlők és víz alatti létesítmények üzembe helyezése és karbantartása).

Az összes alifás szén-hidrogén- (TPH) kibocsátásának növekedését pakisztáni társaságunknál a termelés növekedése magyarázza, a horvátországi Sisak finomítóban pedig technológiai problémák.

Rétegvíztermelés

Jelentős mennyiségű rétegvizet kell kezelni kutatás-termelési létesít-

A kutatási és termelési tevékenységekben kitermelt víz mennyisége 2014-ben (m³) [GRI OG5]

	EU MŰKÖDÉSI TERÜLETEK	NEM EU MŰKÖDÉSI TERÜLETEK	TELJES MOL-CSOPORT
A kitermelt rétegvíz mennyisége	9.777.819	1.753.526	11.531.345
A visszasajtoló rétegvíz mennyisége	10.837.128	1.315.734	12.152.862

2013-hoz képest 66%-kal csökkentette a telephely vízkivételét (3.121.632 m³-ről 1.069.234 m³-re). Ezzel az új rendszerrel évi kb. 40 millió Ft költségmegtakarítás érhető el.

- A Sisak finomítóban az ivóvízfogyasztás mennyisége 2014-ben 23,8%-kal csökkent a korábbi évhez képest a vezetékes vízhálózaton végzett javításoknak köszönhetően.

A víz megtakarítására tett erőfeszítések a kiskereskedelmi szegmensben is folyamatosak. Szlovéniában például modern és hatékony vizes és vegyszeres gépkocsimosó rendszereket helyeztek üzembe a töltőállomásokon. Ennek a kezdeményezésnek, valamint egyéb vízhatékonsági intézkedéseknek köszönhetően a vízfogyasztás 900 m³-rel csökkent 2014-ben 2013-hoz viszonyítva, annak ellenére, hogy az ügyfelek száma 15%-kal nőtt, és a hálózat két új töltőállomással bővült.

Víz kibocsátás

A felszíni vizek védelme érdekében a MOL-csoport kezeletlen vizet nem bocsát ki.

2010-hez képest 2014-ben csökkent a szennyvízzel kibocsátott szennyezőanyagok összesített mennyisége.

ményeiknél. 2014 folyamán több mint 11 millió m³ vizet termeltünk ki (9,7 millió m³ az EU-országokban, 1,7 millió m³ az EU-n kívüli országokban). A hatások minimalizálása érdekében a MOL-csoport lehetőség szerint törekszik a kitermelt víz visszasajtolására.

2013-hoz képest az EU területén tevékenykedő társaságainknál a hatékonysági projekteknek köszönhetően csökkent a kitermelt víz mennyisége, míg az EU-n kívüli országokban a termelési szintek növekedésével együtt a vízmennyiség is megnőtt. E probléma kezeléséhez 2014 októberében pilot projekt indult Pakisztánban a rétegvíz visszasajtolására, hogy így csökkentjük annak egyre növekvő mennyiségét (eddig a teljes visszasajtoló mennyiség kb. 5.595 m³). A rendszer tervezett névleges kapacitása napi 3.000 hordó (kb. 480 m³) kitermelt víz visszasajtolása. A visszasajtolás előtt azonban a vizet kezelni kell, hogy a TDS- (oldott anyag-tartalom) koncentrációt 500 ppm alá csökkentjük. E célból vízkezelőmű épült a kitermelt víz fordított ozmózis elvén alapuló technológiával való kezelésére.

Vízhiányos területek

A MOL-csoport a vízkészletek szűkösségét lényeges kérdésnek tekinti, ennek megfelelően intézkedéseket tett és tesz a működésével kapcsolatos vízszükséglet csökkentése érdekében.

Még 2013-ban kezdődött, majd 2014-ben fejeződött be egy átfogó vízbázis tanulmány a Pakisztánban működő egyik blokkra, amelyet vízhiányos területnek tekintenek. A tanulmány a TAL blokkot vizsgálta meg, hogy felmérje a rendelkezésre álló felszín alatti és felszíni vízforrásokat, amelyeket a MOL-csoport leendő vízintenzív fúrásai műveletei esetlegesen érinthetnek. A tanulmány kiterjedt a fő vízadó medence vízforgalmára is, hogy fenntartható vízellátást lehessen biztosítani az egész TAL blokkban. A tanulmány főbb ajánlásait már beépítettük a MOL Pakistan 2015-ös operatív terveibe.

A 2014. év során Irak Kurdisztán Régiójában egy átfogó vízgazdálkodási tanulmány készült a Kalegran B.V. által üzemeltetett Akri-Bijell K10 Blokkra. A tanulmány arra a következtetésre jutott, hogy a blokk nem érint vízhiányos területeket, és ilyen terület nem található a blokk közvetlen közelében sem. Mindazonáltal az összes meglévő és lehetséges működési területet és tevékenységet elemeztük a tanulmányban, és a vízforrások védelmét szolgáló legfontosabb intézkedéseket beépítettük az működési tervekbe. Ezek megvalósítását tovább erősíti, hogy a Kalegran B.V által 2014-ben kidolgozott társadalmi beruházási stratégia egyik kulcsterülete is a vízgazdálkodás.

Egyetlen közép-kelet-európai kutatás-termelési létesítményünk sem érint vízhiányos területet.

Kutatás-termelés nem hagyományos módszerekkel

A nem hagyományos kutatási technikák (pl. hidraulikus repesztés) forradalmasították az energiaipart, de egyben számos környezeti és közösségi aggodalomra adnak okot. Az első, hogy a repesztéshez nagy mennyiségű vizet használnak fel, amelyet a repesztés helyszínére jelentős környezeti költséggel kell odaszállítani. A második jellemző aggály, potenciálisan rákkeltő vegyszerek elhasználásával és a környezetbe kerülésükkel kapcsolatos, illetve, hogy ezek a repesztés helyszínén szennyezhetik a talajvizet. Szintén létező aggály, hogy a repesztési folyamat kisebb földrendéseket okozhat.

A MOL-csoport jellemzően hagyományos kutatás-termeléssel foglalkozik, ám felismerve a kérdés érzékenységét, környezetvédelmi szabványainban meghatározta azokat a minimális környezetvédelmi követelményeket, melyek biztosítják, hogy a hagyományos szén-

hidrogénmezőin a fokozott kitermelési eljárások során a korlátozott rétegrepszteszi tevékenységet felelősen végezzék.

A fenti követelmények felölelik az érdekelt felek aggodalmait, a víz/föld használatát és védelmét, a kutak integritását, a vegyszerek alkalmazását és más előre látható kockázatokat, amelyek kifejezetten erre vonatkozó kockázatértékelésekből fakadnak. A MOL-csoport és leányvállalata, az INA sikeresen végeztek rétegrepszteszi munkálatokat néhány meglévő kútnál, ahol a tevékenység teljes életciklusán keresztül – a szerződéskezdéstől kezdve a kút termelési célú kiépítéséig – kezelték az összes kockázatot.

2.3. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS, ELFOLYÁSOK, KÁRMENTESÍTÉS

Hulladékgazdálkodás

Kapcsolódó célkitűzés: „A hasznosított hulladék arányának 5%-kal történő növelése (kivéve kármentesítési hulladék) 2015 végéig”

A MOL-csoport vertikálisan integrált olaj- és gázipari vállalatként sokrétű tevékenységeket végez, így az ezek során keletkező hulladék is rendkívül sokféle. A vállalat napi működése során szilárd és cseppfolyós hulladékokat is termel (beleértve az olajos iszapot, hulladékká vált vegyszereket, katalizátorokat stb.). A keletkezett hulladék mennyisége 2014-ben növekedett a 2010-ben keletkezett mennyiséghez viszonyítva (48%-kal). Ezt a növekedést az alábbi projektek indokolják:

- A kivitelezési projekt 2013-ban kezdődött a szlovákiai társaságnál, és 2014-ben végig folytatódott, több mint 52.000 tonna nem veszélyes hulladékot produkálva, ugyanakkor a létesítménynél a karbantartási és tartálytisztítási műveletek, továbbá a logisztikai depónál a talajrehabilitációs projektek további veszélyes hulladék keletkezéséhez járultak hozzá.
- Az IES finomító logisztikai depóvá alakítása több mint 1.800 tonnával növelte a telephelyen keletkezett veszélyes, és több mint 1.700 tonnával a nem veszélyes hulladék mennyiségét.
- A horvátországi Upstream műveletknél több mint 12.000 tonnával megnövekedett a veszélyes hulladék mennyisége 2013-hoz képest – mégpedig a két jelentős olaj elfolyással kapcsolatos kármentési tevékenységek (a részleteket ld. az elfolyásokról szóló fejezetben) valamint a régi vegyszerkészlet végleges elhelyezése miatt.

MOL-csoport szinten azonban 2014-ben 6%-kal javult a hulladékhasznosítás aránya 2010-hez viszonyítva.

A MOL-csoportban képződött hulladék mennyisége (t) [GRI G4-EN23]

ÉV	2010	2011	2012	2013	2014	% 2014/2010**
Veszélyes hulladék	92.918	89.895	82.331	60.528	80.866	(13)
Nem veszélyes hulladék**	77.604	68.783	80.891	185.528	170.970	120
Összes hulladék	170.522	158.678	163.222	246.056	251.836	48
Ártalmatlanított/lerakott hulladék	80.202	74.656	76.867	86.574	102.413	28
Újrahasznált/-hasznosított hulladék	90.320	84.023	86.355	159.482	149.423	65
Összes hulladék	170.522	158.679	163.222	246.056	251.836	48
Újrahasznosítási arány	53%	53%	53%	65%	59%	12

* A jelzett mennyiségek tartalmazzák a működésből, kármentesítésből és építésből származó hulladékmennyiségeket is.

** A 2014. évi adatokat 2010-hez viszonyítjuk, mivel 2010 a stratégiánk kiinduló éve.

Számos kezdeményezés gyakorolt hatást a MOL-csoport hulladék-termelési és -újrahasznosítási adataira, így többek között az alábbiak:

- A magyarországi KT-nél a MOL bontási projektekből származó zúzott betont kármentő tárolók építésére, illetve kutak elérési útjainak javítására kezdték el felhasználni.
- Jelentősen megnőtt a horvátországi kutatási és termelési létesítményeknél keletkezett veszélyes hulladék mennyisége – részben a vonatkozó fejezetben leírt két jelentős elfolyás miatt.
- A szlovákiai vállalatunknál a katalizátorokból több mint 30 tonna nemesfémeket sikerült kinyerni és újrahasznosítani. Az ezüst értékesítésre került, kb. 10.000 euró nyereséget termelve.
- A termékfelelősség elvét figyelembe véve továbbra is újrahasznosítjuk a fáradtolajat, ami a kenőanyag üzletág működése során keletkezik. A fáradtolaj aránya 2014-ben 16,5% volt (a 2013-as 14,5 és a 2012-es 22,5%-hoz viszonyítva).

A kitermelt fúrasi iszap és hulladékok mennyisége 2014-ben (t) [GRI OG7]

	EU MŰKÖDÉSI TERÜLETEK	NEM EU MŰKÖDÉSI TERÜLETEK	TELJES MOL-CSOPORT
Veszélyes hulladék vizes alapú fúrasi iszaptól és hulladékokból	559	0	559
Veszélyes hulladék nem vizes alapú fúrasi iszaptól és hulladékokból	0	3.260	3.260
Nem veszélyes hulladék vizes alapú fúrasi iszaptól és hulladékokból	25.594	30.472	56.066

A MOL-csoport által ártalmatlanított/hasznosított fúrasi iszap és hulladékok 2014-ben (t) [GRI OG7]

	EU MŰKÖDÉSI TERÜLETEK	NEM EU MŰKÖDÉSI TERÜLETEK	TELJES MOL-CSOPORT
Vizes alapú fúrasi iszap és hulladékok – mélyfúrású kutakba helyezett hulladék, szárazföldi lerakás	5.111	24.018	29.129
Vizes alapú fúrasi iszap és hulladékok – hasznosított, újrahasznosított	21.042	1.260	22.302
Vizes alapú fúrasi iszap és hulladékok – tengeri lerakás	0	0	0
Nem vizes alapú fúrasi iszap és hulladék – mélyfúrású kutakba helyezett hulladék, szárazföldi lerakás	0	0	0
Nem vizes alapú fúrasi iszap és hulladék – hasznosított, újrahasznosított	0	3.260	3.260
Nem vizes alapú fúrasi iszap és hulladék – tengeri lerakás	0	0	0

Elfolyások

A társaság egyik legfontosabb prioritása a közösségek, valamint a természetes és épített környezet védelme a véletlen szennyezésektől olyan területeken, ahol a MOL-csoport tevékenykedik. Ennek megfelelően minden telephelyen rendszeresen karbantartást és ellenőrzéseket végzünk, és rendelkezésre állnak a rendszeresen aktualizált vészhelyzeti tervek. Az elfolyások megelőzésére irányuló intézkedések prioritást élveznek a műszaki létesítmények tervezése és üzemeltetése során. Az elfolyás észlelését követően minden szükséges intézkedést azonnal megteszünk annak érdekében, hogy a szennyezett területeken maradéktalanul helyreállítsuk az eredeti állapotot.

- 2014-ben folytatódott a használt háztartási étolaj összegyűjtési kampánya (három ország, Szlovákia, Magyarország és Románia kiskereskedelmi hálózatának felhasználásával). 2014-ben összesen 390 tonnányi használt étolajat sikerült összegyűjteni és újrahasznosítani (ami kb. 30%-os növekedést jelent a 2013-ban összegyűjtött 228 tonnához képest).
- A MOL Pakistan kis égetőművet épített, ahol 383 tonna anyagot égettek el 2014-ben. Az égetőmű fontosabb előnyei között szerepel az ellenőrzött körülmények között történő kibocsátás és a higiénikus hulladékkezelés.

A csoport környezetvédelmi szabványai meghatározzák a fúrasi iszapok kezelésével kapcsolatos politikánkat, beleértve az iszap kiválasztásával, a hulladék minimalizálásával, az újrahasznosítással és a felelős elszállításával kapcsolatos követelményeket is. Az alábbi adatok adnak tájékoztatást a fúrasi iszap kezelésre vonatkozóan.

2014-ben összesen 5 darab (1 m³-nél nagyobb mennyiségű szénhidrogént tartalmazó) elfolyás történt, MOL-csoport szinten az elfolyt szénhidrogén teljes mennyisége 193,5 m³ volt, ami az elfolyások számát tekintve a korábbi évekhez képest csökkentést jelent. A két legnagyobb elfolyást a horvátországi működés területén regisztrálták. Az első esetben emberi hiba miatt 70 m³ volumenű szénhidrogén 1000 m² talajban és vízterületen okozott szennyeződést, a másik – illegális rákötéssel megkísérelt lopás – esetében 100 m³ mennyiségű szénhidrogén 2000 m²-nyi talaj és 7 km-nyi vízfolyásban okozott szennyezést. Mindkét esetben azonnali kármentesítési tevékenységeket végeztünk, és sikerült a talajt és a vizet teljesen megtisztítani. Emellett 12 egyéb elfolyás keletkezett telephelyen kívüli közúti balesetek nyomán (11 Pakisztánban, 1 Magyarországon). Minden

esetben elvégeztük a szennyezett talaj kármentesítését. (A veszélyes anyagok közötti szállításának fejlesztésével kapcsolatban tett helyesbítő intézkedéseket a közlekedésbiztonsági fejezet tárgyalja.) Annak ellenére, hogy a MOL-csoport nem üzemeltet egyetlen tengeri olajfúrótoronyt sem, mindent megtesz a tengeri ökoszisztéma védelme érdekében a tengerpart közelében működő telephelyeken (Rijekai Finomító, Horvátország).

Kármentesítés

2014-ben a MOL-csoport folytatta a vállalati szintű kármentesítési program megvalósítását, melynek célja a korábbi szennyezések felszámolása.

A magyarországi működés tekintetében 202 telephelyen mintegy 959 millió forintot (4,2 millió dollárt) fordítottunk a környezeti károk kezelésére. 1024-ben 15 site került bezárásra (a programot teljesítettük), és ezen felül az év végére 32,2%-kal csökkentettük környezetvédelmi kötelezettségeinket (2010-hez viszonyítva).

A Slovnaftban is folytattuk a kármentesítés programot 8 logisztikai és 5 kiskereskedelmi telephelyen. A kármentesítési feladatokat, többek között az utólagos ellenőrzési tevékenységeket sikeresen befejeztük egy logisztikai telephelyen (Pozsony-Récsce) és két töltőállomáson. 2014-ben a kármentesítési program teljes kiadása 732 millió Ft (azaz 2,48 millió EUR) volt a 2013-as 1,1 milliárd Ft-hoz (4,9 millió USD-hoz) képest. A Rijekai Finomítóban 1993 óta folyamatosan végeznek kármentesítést a tenger és a tengerparti terület védelme érdekében. 2014 folyamán 514 m³ szénhidrogént szivattyúztunk a felszínre. A kármentesítési projektek megvalósítása az olaszországi működés területén is folytatódott. 2014-ben összesen 1,2 millió EUR-t (354 millió Ft-ot) költöttünk kármentesítési tevékenységekre, és további 6 piezométerrel, illetve a hozzá tartozó automatikus olajlefölözővel megnöveltük a felülúszó anyagok visszanyerő rendszerének kapacitását a bellei területen.

A nemzetközi kutatás-termelési telephelyeken: Oroszországban 4,8 hektárnyi iszapgödört számoltunk fel és 21,5 hektárnyi területen állítottuk helyre az eredeti állapotot a Matyuskinszkaja Vertical mezőin. A Baitexnél mintegy 38 hektárnyi földterületen állítottuk helyre az eredeti állapotot. Pakisztánban összesen 3.628 tonna olajalapú iszap

biológiai kezelését végeztük el. A kezelt iszapot újra felhasználjuk utépítési töltőanyagként.

A kármentesítési és környezetvédelmi kötelezettségek kiemelt jelentőséggel bírnak működési területek felhagyása során. A MOL-csoport folyamatosan optimalizálja az eszközöket érintő tevékenységeket is. 2014-ben egyetlen jelentősebb területet sem hagytunk fel. A működési változások által érintett legnagyobb telephely az olaszországi IES, ahol a továbbiakban finomítási tevékenységet nem folytatunk. A telephely logisztikai depóként folytatja működését. A nemzetközi kutatás-termelés területén jelenleg nincs felhagyott telephelyünk, de folyamatosan történik új kutak fúrása és felszámolása. Az ománi terület helyreállításáról az alábbi [linken](#) található egy esettanulmány (angol nyelven).

2.4. BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG

Kapcsolódó célkitűzés: „Biodiverzitási Akciótervek végrehajtása tevékenységünk összes kritikus helyszínén”

Az olaj- és gázipari tevékenységek jellegükből adódóan közvetlen és közvetett hatással vannak a biológiai sokszínűsége. A közvetlen hatások kezelése általában könnyebb, éppen ezért 2014-ben is prioritásként a helyi intézkedések megvalósítására fókuszáltunk. A MOL-csoport változatos körülmények között végzi tevékenységeit a világ különböző pontjain, így néhány esetben érzékenyebb – védett vagy veszélyeztetett állatfajoknak, kiemelt biológiai vagy földrajzi értéket képviselő ökoszisztémáknak otthont adó – területeken, védelmet igénylő tájegységeken is megjelenik. 2014-ben csoportszintű felmérés készült a potenciálisan érzékeny, kiemelt figyelmet igénylő területek azonosítására, mely összesen 162 telephelyet érintett.

Védett területeket leginkább az Upstream telephelyek érinthetnek. A telephelyek közül csak 8 helyezkedik el biodiverzitás szempontjából kritikus területen (6 Upstream és 2 Downstream telephely) és 35 kutatás-termelési tevékenység zajlik Natura 2000 területek közelében. Két kutatás-termelési tevékenység zajlik vízhiányos területen (lásd a vízzel kapcsolatos fejezetben) és egy található vízvédelem alá eső területen.

	K&T / NEM K&T	HORVÁT-ORSZÁG	MAGYAR-ORSZÁG	SZLOVÁKIA	OLASZ-ORSZÁG	NEMZETKÖZI K&T
Telephelyek száma	K&T	50	23	nem releváns	nem releváns	13
	Downstream	32	28	13	3	nem releváns
Terület km ²	K&T	4.432	24.234*	nem releváns	nem releváns	33.527*
	Downstream	6,2	18,45	9,53	0,52	nem releváns
Telephelyek száma – Natura2000 terület közelében	K&T	6,2	18,45	9,53	0,52	nem releváns
	Downstream	17	18	nem releváns	nem releváns	0
Telephelyek száma – biodiverzitás szempontjából kritikus területen	K&T	0	0	0	1	0
	Downstream	5	1	nem releváns	nem releváns	3
Biodiverzitás szempontjából kritikus terület	K&T	0	2	0	0	nem releváns
	Downstream	71	14	nem releváns	nem releváns	6.617
	K&T	0	0	0	0	nem releváns
	Downstream					

*Az érték a koncessziós területre vonatkozik.

A magyarországi kutatás-termelési létesítmények egyes helyeken védett területen, vagy annak közelében helyezkednek el. E hatás csökkentésére a MOL szoros együttműködést folytat a Nemzeti Parkok Igazgatóságával, hogy gondosan megtervezzék a fűrészi és felszámolási tevékenységeket. 2014-ben új kútleltárt készítettünk, hogy azonosítsuk, mely telephelyek üzemelnek Natura2000 területen vagy annak közelében, illetve három új Natura2000 adatlapot dolgoztunk ki 2014-ben. E kezdeményezés célja az volt, hogy a Natura 2000 helyek kezelésére vonatkozó szabályokat beépítse az adott telephely napi működésébe.

A MOL-csoport nemcsak a termelési telephelyeken kívül védelmezi a biodiverzitást, hanem igyekszik megteremteni és javítani a védett fajok életfeltételeit a vállalati telephelyek területén belül is.

Az érintettek bevonására irányuló kezdeményezéseinkre példa, hogy a Slovnaft 2014-ben is folytatta a BirdLife Slovakia (Szlovák Madártani Egyesület) szervezettel együttműködésben a molnárfecske védelmére indított projektet, melynek keretében 50 darab új mesterséges fecskefészket helyeztek ki a finomító területén. Magyarországon a MOL a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel működik együtt az Algyői Gáztechnológia üzem környékén fészkelő vándorsólyom populáció védelmé érdekében.

A MOL-csoport megkülönböztetett figyelmet fordít az EU-n kívül végzett tevékenységekre és az általános MOL-csoport gyakorlattal összhangban, minden kutatási és termelési telephelyen környezeti és társadalmi hatásvizsgálatot kell végezni a tevékenység megkezdését megelőzően – még abban az esetben is, ha ezt helyi jogszabály nem írja elő. Pakisztánban a 2014–2016 időszakra készült egy Biodiverzitás intézkedési terv és több mint 2.000 facsémétét ültettünk a gázfeldolgozó létesítmény közelében. 2014-ben is folytatódott az oroszországi erdősítési projektek, ezek eredményeként több mint 37 hektárnyi területet erdősítésre került sor puhafával és tűlevelűekkel.

2.5. EBK-MEGFELELÉS

2014-ben a MOL-csoport 24 esetben összesen 18 millió Ft EBK-jellegű (egészségvédelmi, biztonsági és környezetvédelmi) bírságot fizetett. A legjelentősebb egyösszegű bírságot (8,9 millió Ft) a magyarországi TVK Nyrt.-re szabták ki. A bírság egy erőteljesebb vízszennyezés eredménye volt, amikor is az adszorbeálható szerves halogén (AOX) szintje a kimenő anyagáramban az Olefin-2 üzem hőcserélő szivárgása miatt meghaladta a küszöbértéket. Ennek következtében a tevékenységeinket szüneteltettük, ami magánál a bírságnál súlyosabb pénzügyi hatással járt. A probléma gyökerének megoldására már foganatosítottunk egy projektet.

Az egyéb bírságok (23 esetben) kisebb költséget jelentettek, ezek többnyire adminisztratív problémákhoz kapcsolódtak, pl. a telephelyeken nem állt rendelkezésre megfelelő dokumentáció.

LTIF, MOL-csoport (egymillió munkaóra jutó munkaidő-kieséses balesetek száma) [GRI G4-LA6]

SAJÁT DOLGOZÓI LTIF	2010	2011	2012	2013	2014	% 2014/2013
MOL-csoport INA nélkül	1,6	1,2	1,0	1,1	0,6	(83)
INA-csoport	3,4	2,6	2,1	1,7	1,5	(13)
Teljes MOL-csoport	2,3	2,2	1,6	1,5	1,0	(50)

3. BIZTONSÁG- ÉS EGÉSZSÉGVÉDELME

Cél: EBK-kiválóság biztosítása működésünk során

EREDMÉNYEK:

- Munkavállalóink és a beszállítók körében a személyi sérülések gyakorisága (LTIF) 2014-ben a mindenkori legalacsonyabb szintet érte el. Saját dolgozói LTIF-értéke 1,0 volt, ami jelentős csökkenés a 2013-as értékhez viszonyítva (1,5)
- A folyamatbiztonság megfelelési szintje nőtt (77%-os megfelelés a szabványoknak, külsős keresztauditok alapján) felső vezetők által is látogatott PSM programok.
- A MOL-csoport első alkalommal, de máris több mint 10 országban, több mint 800 dolgozójával vett részt a Global Corporate Challenge nevű nemzetközi egészségtudatosságot népszerűsítő kezdeményezésben.

KIHÍVÁSOK:

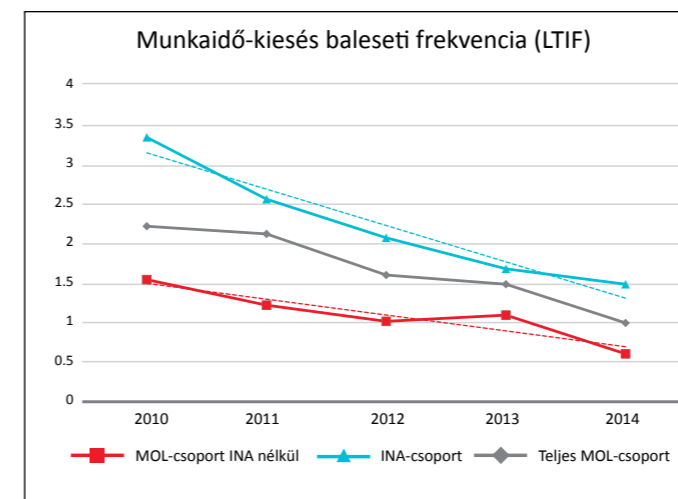
- Egyik telephelyünkön az egyik beszállító munkavállalója karbantartási tevékenység közben egy daru szétszerelésekor halálos sérülést szenvedett.
- A szénhidrogének szállítása Pakisztánban (ahol ez főképp közúton történik) magas kockázatot jelent és speciális intézkedéseket igényel. Sajnálatos módon a közúti balesetek csak ebben az országban három, beszállítók alkalmazásában álló munkavállaló halálához vezettek 2014-ben.

3.1. MUNKAVÁLLALÓK VÉDELME

Munkabiztonság

Kapcsolódó célkitűzés: „Nulla balesetet célzó programok bevezetése”

Munkavállalóink és beszállítóink körében a személyi sérülések gyakorisága 2014-ben a mindenkori legalacsonyabb szintet érte el. Ez volt az első év, mikor a MOL-csoport a TRIR-t (teljes baleseti mutató ráta) alkalmazta elsőszámú kulcs-teljesítménymutatóként a munkaidő-kieséssel járó balesetek gyakorisága (LTIF) helyett, mivel a társaság elkötelezett az iránt, hogy ne csupán olyan balesetekre koncentráljon, amelyek miatt a balesetet elszennvedőnek távol kell maradnia a munkától, hanem bármiféle munkahelyi balesetre, amely orvosi kezelést igényel. Sajnálatos módon a közúti balesetek egy szomorú eseményről, ugyanis egyik telephelyünkön az egyik beszállító munkavállalója karbantartási tevékenység közben egy daru szétszerelésekor halálos sérülést szenvedett. A beszállító által a telephelyeinken kívül végzett tevékenységek feletti ellenőrzés sokkal nagyobb kihívást jelent – ezt bizonyították azok az esetek, amikor Pakisztánban és Magyarországon a beszállítók négy munkavállalója szénhidrogén-szállítás közben közúti balesetben veszítette életét.

2014-ben összes működési területünkön elindítottuk az Életvédelmi Szabályok elnevezésű program bevezetését. Ez iparágunknak olyan egységes programja, amely azokra a legfontosabb biztonsági szabályokra összpontosít, amelyek megszegése a legnagyobb valószínűséggel eredményezhet súlyos sérülést vagy akár halálesetet. A program eredményeként a telephelyeken tett rendszeres ellenőrzések során csökkenő tendenciát tapasztaltunk a biztonsági szabályok megszegése terén saját és beszállítóink körében egyaránt. Hogy elősegítsük az Életvédelmi szabályok betartását, több kapcsolódó munkabiztonsági programot indítottunk.

- A többéves 'Zuhanásvédelem' program célja: a munkahelyek felülvizsgálata minden működési területen, a szükségletek meghatározása (berendezések telepítése, zuhanásgátló rendszerek beszerzése) és ezek kockázatalapú értékelése (milyen gyakorisággal végzik az adott tevékenységet, veszély mértéke), a berendezések megtervezése és telepítése, valamint érintett munkatársak oktatása a különböző zuhanásvédelmi berendezések használatára vonatkozóan.
- A legtöbb létesítménynél még pilot szakaszban járó 'Lockout/Tagout' (Kizárás és Kitáblázás) program olyan szabványos ipari eljárás alkalmazásával fókuszál a balesetek megelőzésére, amely biztosítja, hogy egy-egy üzemben, illetve berendezésnél ne legyen semmiféle veszélyes energiaforrásra kapcsolva a rajta, illetve vele elvégzendő munka közben, az üzem, illetve berendezés egyértelműen el legyen látva erre utaló jelöléssel, és a véletlenszerű elindítása fizikailag is ki legyen zárva. Az eljárás a Munkaengedélyezési Rendszer szerves része.
- Kötelező program indult annak biztosítására, hogy a szemüveget viselők dioptriás védőszemüveget kapjanak.

Néhány jelentősebb munkabiztonsági eredmény, amelyet a MOL-csoport telephelyein értek el:

A nagy veszélyességű telephelyek közül a Dunai Finomító a legnagyobb. 2014 novemberében ünnepelték, hogy 3 egymást követő évben saját munkavállaló nem szenvedett munkaidő-kieséssel járó balesetet (LTI). Fontos mérföldkövet sikerült elérni a pakisztáni társaságunknál is: a dolgozók 1.588 munkanapot teljesítettek, immár negyedik éve LTI nélkül. Továbbá 7 millió, LTI nélküli munkaóra alatt épült meg az ország egyik legnagyobb beruházási projektjét jelentő Makori gázfeldolgozó üzem. Irak Kurdisztán Régiójában, a Kalegran B.V. 998 napja végzi saját tevékenységeit és 645 napja foglalkoztatja beszállítóit LTI nélkül. A Slovnaftnál az LDPE-4 üzem építése során

eddig 1 millió munkaórát dolgoztak le munkatársaink bármiféle LTI nélkül, jól kezelve mindazokat a kihívásokat, amelyeket a párhuzamos munkafázisok és a nagyszámú beszállító egyidejű jelenléte jelent. Az olaszországi IES létesítményeinek átalakítása jelentős kihívást jelentett biztonsági szempontból, ám fokozott figyelem és a beszállítókkal folytatott szoros együttműködés eredményeként sem az IES, sem a beszállítók körében nem történt munkaidő-kieséssel járó baleset. A csoport szintű egységesített programok mellett, a leányvállalatoknak is számos programja van, amelyek helyben mutatnak fel kiváló eredményeket. Egy új rendszert vezetett be például a Slovnaft a kvázi balesetek, nem biztonságos helyzetek és nem biztonságos tevékenységek lejelentésére, ami jelentős mértékben javította a kvázi balesetekről szóló beszámolást (9 hónap alatt 320 jelentés). Júliusban a Croscó (horvátországi fűrészi szolgáltató társaság) létrehozta a „Munkaállás Szabályzatát”, majd ezt bevezette a Croscó összes telephelyén. A program keretében minden munkavállalónak, aki nem biztonságos helyzetet vagy tevékenységet észlel, joga van abbahagyni a munkavégzést. A program bevezetése jelenleg folyik más üzemeltető társaságoknál is.

Közlekedésbiztonság

A közúti közlekedés, szállítás jelenti vállalatainknál az egyik legnagyobb biztonsági kockázatot, mivel saját és beszállítóink munkavállalói rengeteg kilométert tesznek meg, gyakran olyan közúti állapotok között és olyan helyi vezetési kultúrában, amelyek komoly kihívást jelentenek.

Sajnálatos módon, a beszállítók három súlyos közúti balesetet szenvedtek szénhidrogén-szállítás során 2014-ben. Magyarországon egy tartálykocsi borult fel az egyik autópályán, komoly tüzet és a vezető halálát okozva, míg Pakisztánban két tartálykocsi ütközéses balesete három, beszállítóhoz tartozó munkavállaló halálához vezetett. Válaszképpen megkezdődött egy átfogó közúti biztonsági program kidolgozása. A program magában foglalja a legjobb gyakorlatokat, pl. a fuvarozás összes részletére kiterjedő „útvonal-menedzsmentet”, a GPS-es nyomon követést (a vezetési viselkedés nyomon követésével együtt), a gyakorlati és elméleti képzést, a flottaszabványokat és a Közúti Szállítás Életvédelmi Szabályait, továbbá szigorú menedzsmentet a beszállítók részéről.

Magyarországon a MOL kidolgozta első közúti közlekedésre vonatkozó képzését és a hozzá tartozó kötelező vizsgát azon munkatársaink számára, akik céges autót vagy vállalati célból saját autót vezetnek. Az új online képzés célja, hogy a MOL-munkavállalók ismeretei naprakészek legyenek a hatályban lévő szabályok és a biztonságos vezetési gyakorlatok terén. 2014-ben folytatódott az INA közúti biztonsági programja, amely a személyzet képzésére és a programnak más INA leányvállalatokra történő kiterjesztésére összpontosít. Az INA munkavállalói közül 188-an részesültek gyakorlati képzésben a biztonságos vezetés témájában. A Kalegran B.V.-nél bevezetésre került a gépjárművek biztonsági ellenőrzési rendszere, és a közúti biztonságot tovább javítja a 6 modulból álló elektronikus oktatási rendszer bevezetése is, amely az érintett munkavállalóknak nyújt képzést arról, hogyan tartsák be a veszélyes áruk/anyagok szállítására vonatkozó követelményeket. Pakisztánban, ahol a képzések dacára a legtöbb súlyos baleset történt, új EBK-előszűrési és EBK-előminősítési kritériumokat vezettünk be a közúti szállításba is bevont vállalkozóknál, melynek része a meglévő vállalkozók újraindítása.

Beszállítói előminősítési auditok száma 2014-ben [GRI G4-LA14]

	MOL	SLOV-NAFT	INA	IES	NEMZETKÖZI UPSTREAM	ÖSSZESEN
Beszállítói előminősítési auditok száma	265	45	42	21	33	406

Beszállítói EBK menedzsment rendszer

Kapcsolódó célkitűzés: „A beszállítói EBK menedzsmentprogram fejlesztése”

2014-ben beszállítói biztonságmenedzsment fókusz a felülvizsgált csoportszintű Beszállítói Biztonság szabályozási keretrendszerének bevezetésén volt. A helyi megvalósítás támogatása és kontrollja mellett több, a társaság által ajánlott gyakorlat is kidolgozásra került, hogy támogassa a beszállítók, alvállalkozók és saját karbantartó cégek működésével kapcsolatban végzett helyszíni auditok elvégzését, büntetések kiszabását és utóértékeléseket. A beszállítói elő- és utóminősítés legfrissebb fejleményeként lefektettük egy új bonus/malus rendszer alapjait.

Az egész MOL-csoportban számos meglévő kezdeményezés célja a beszállítók munkabiztonsági teljesítményének javítása. Az EBK-szempontból nagy kockázatot jelentőnek tekintett közel 700 új szerződésből a MOL-csoport 400-at előminősítési auditnak vetett alá 2014-ben. Cél az előminősített beszállítók arányának további növelése a Beszállító Minősítési Rendszer (angol rövidítéssel: SQS) tervezett elindításával, amely az iparág legjobb gyakorlatát jelentő megoldás.

Az előminősítések mellett éppoly fontos az utóértékelés és a következmények érvényesítése. 2014-ben két szerződést kellett felmondani EBK-normák megszegése miatt.

Új kezdeményezésként, 2014-ben a MOL Nyrt. első alkalommal adta ki a „Beszállítói EBK Díjat” két beszállítónak. Az új ösztönző program célja, hogy elismerje a legjobb EBK-teljesítményt nyújtó és EBK-témákban leginkább tudatos beszállítók erőfeszítéseit.

MOL-csoport vállalatainak egyéb eredményei 2014-ben:

- A CROSCO-nál minden olyan beszállítói munkavállaló, aki a „Class Renewal Labin 2014” projekten dolgozott, kötelezően elvégezte az EBK-alapanyagot még a munkavégzés megkezdése előtt.
- A MOL Pakistan elérte a 100%-os megfelelést az egyéni védőfelszerelések használata (PPE) terén minden fűrészi, mélyépítési és gépészeti területen.
- Az oroszországi BaiTex-nél lévő telephelyünk Beszállítói EBK menedzsment elemeket vezetett be mindennapi műveleteibe (tendereztetés, kiválasztás, ellenőrzés). Minden magas és közepes EBK-kockázatú beszállító előminősítési auditon esett át.
- A beszállítók és látogatók számára a Slovnaft létrehozott egy új személy védőfelszerelés-bérlési rendszert annak biztosítása céljából, hogy a telephelyen mindenki megfelelő és tanúsított személyi védőfelszerelést viseljen.

3.2. EGÉSZSÉGVÉDELEM ÉS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

Munkahelyi egészségvédelem

Kapcsolódó célkitűzés: „Munkahelyi egészségfejlesztési programok megvalósítása”

A korábbi évekhez hasonlóan 2014-ben sem regisztráltunk foglalkozási megbetegedést. Ugyanakkor átfogó egészségvédelmi és fejlesztési felmérést végeztünk minden területen (ipari higiéniai kockázatelemelés, munkavégzésre való orvosi alkalmasság vizsgálatok, egészségügyi vészhelyzeti folyamatok, ergonómia, rehabilitáció), hogy ez alapján felmérjük a tényleges hiányosságokat és elkészítsük az ezek megszüntetésére szolgáló intézkedési terveket.

A MOL-csoport 2014-ben aláírta a „WASH at the Workplace” elnevezésű vállalatot. Az Üzleti Világtanács a Fenntartható Fejlődésért (angol rövidítéssel: WBCSD) abból a célból hozta létre a WASH kezdeményezést, hogy a tiszta vízhez és higiénikus munkakörnyezethez való hozzáférés alapvető emberi jogának biztosításának kérdését hangsúlyozza. A kezdeményezés annak biztosítását célozza meg, hogy a vállalat közvetlen irányítása alatt álló valamennyi telephelyen az összes munkavállaló egészséges környezetben dolgozhasson.

A korábbi évek gyakorlatát követve a MOL Nyrt., egy pszicho-szociális kockázatelemelés alapján, a kijelölt munkavállalói csoportok számára személyre szabott, munkahelyi stresszcsoökkentő tréningeket biztosított. Az olajiparban széles körben ismert és alkalmazott citogenetikai monitoring programot is folytattuk: Magyarországon összesen 110 munkavállaló vett részt vizsgálatokon (MOL). Társaságunk még intenzívebbé tette mindazon erőfeszítéseit, amelyekkel olyan intézkedéseket kíván bevezetni, amelyek még a lehetőségét is kiküszöbölik annak, hogy valaki rákkeltő vegyszerekkel érintkezzen.

A MOL-csoport munkaegészségügyi programjának az egyik kulcsterülete a stresszkezelés, amelynek célja a munkavállalókat érő stresszszint csökkentése, és leányvállalatainál számos helyi programot is indított e célból. A Slovnaft második helyet ért el a pszichoszociális kockázatok hatékony kezelése terén az EU-OSHA és a Szlovák Nemzeti Munkaügyi Felügyelet együttműködésében szervezett Good Practice Awards (jó gyakorlatok díja) programban. E díj célja, hogy felhívja a figyelmet a legjobb gyakorlatokra a stressz és a pszichológiai kockázat kezelése terén. A MOL Nyrt. folytatta a kijelölt munkavállalói csoportok számára nyújtott, személyre szabott, munkahelyi stresszcsoökkentő tréningjeit. Ezzel egy időben az INA egy „KEVESEBB STRESSZ-T!” című kampányt folytatott a stresszel kapcsolatos tudatosság növelés céljából, a stressz magánéletben és munkahelyi (nagyvállalati környezetben) való kezelésének lehetőségeiről.

A Kalegranban 2014-ben megvalósított Vállalati Egészségvédelmi Terv nyomán javult a hiányzási ráta (a teljes helyi létszámhoz képest) a 2013. évi adatokhoz viszonyítva.

Munkahelyi egészségfejlesztés

A MOL-csoport első alkalommal, de máris több mint 10 országban, több mint 800 dolgozóval vett részt a Global Corporate Challenge nevű nemzetközi egészséges életmódot népszerűsítő kezdeményezésben. Munkatársaink az átlagos napi 14.705 lépés megtételével és összesen 192 ezer MJ elégetett energiával az iparági átlag felett teljesítettek.

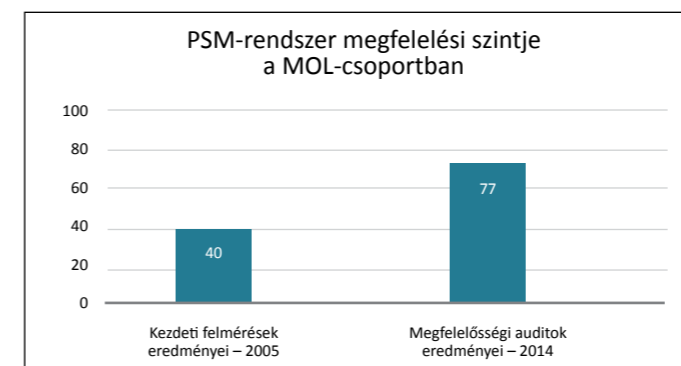
2014-ben több mint 10.000 munkavállaló vett részt számos munkahelyi egészségfejlesztési programjaink valamelyikében. Ezek között voltak szív- és érrendszeri, ételintolerancia, reumatológiai, izom- és csontrendszeri és rákszűrések, valamint mozgásorientált tevékenységek és védőoltások, melyek az elmúlt évek során szinte általános gyakorlattá váltak az egyre inkább előtérbe kerülő munkavállalói egészségtudatosság eredményeként. Ezek közé tartozik a dietetikus szakemberek által kidolgozott egészségtudatos menüsorok kiterjesztése számos munkahelyi étkezdénkben, a családi egészségnapok vagy az irodai stresszcsoökkentő programok.

3.3. FOLYAMATBIZTONSÁG ÉS KOCKÁZATKEZELÉS

Folyamatbiztonsági irányítási rendszer

Cél: „Technológiai biztonság erősítése, benchmark pozíció javítása”

A folyamatbiztonsági irányítás (PSM) elsődleges célja egy olyan hatékony irányítási rendszer kialakítása és működtetése, mely biztosítja a veszélyes technológia üzemeltetéséből eredő események megelőzését, valamint az emberek, eszközök és környezet védelmét a balesetek következményeivel szemben. A MOL-csoport már 2006-ban elkezdte a PSM-rendszer kialakítását. A MOL-csoport a PSM-szemlélet meghonosításával arra törekszik, hogy folyamatosan csökkentse a folyamatbiztonsági események számát és azok súlyosságát, valamint teljesítménye alapján bekerüljön a CONCAWE és az OGP nemzetközi benchmark legjobb 25 százalékába. A folyamatbiztonság irányítása kiemelt jelentőségű kérdés a felső vezetők számára, amit egyértelműen bizonyított az is, hogy a MOL-csoport vezérigazgatója személyesen is részt vett 6 folyamatbiztonság témában szervezett helyszíni auditon, ahol a helyi munkatársak az eredményeket és a jövő kihívásait vitatták meg. 2014-ben 33 folyamatbiztonsági eseményt regisztráltunk a MOL-csoporton belül, ami tizenkettővel kevesebb, mint 2013-ban, amikor összesen 45 TIER 1+2 kategóriájú esemény következett be.

Folyamatbiztonsági események (PSE) 2014-ben [GRI OG13]

FOLYAMATBIZTONSÁGI ESEMÉNYEK	MOL-CSOPORT	MAGYARORSZÁG (MOL, TVK)	SZLOVÁKIA	HORVÁTORSZÁG	OLASZORSZÁG	UPSTREAM
TIER 1	13	6	1	5	0	0
TIER 2	21	10	5	5	0	1
TIER 1+2	33	16	6	10	0	1

A PSM-rendszer helyi megvalósításának értékelését és felmérését a MOL-csoport szakértői PSM-keresztauditok keretében rendszeresen végzik. 2014-ben 17 keresztauditot végeztünk (többek között távoli működési területeken is, így a MOL Pakistan, MOL Russia stb. területén is). A PSM-rendszer működtetésének megfelelési szintje folyamatosan javuló tendenciát mutat.

2014-ben a folyamatbiztonsággal kapcsolatos folyamatok és műszaki megoldások külső értékelésére is sor került a Dunai Finomítóban (Magyarország). A felmérést éves gyakorisággal, különböző helyszíneken, egy független, a biztosító által megbízott szakértői csapat végzi a MOL-csoport és a biztosító által jóváhagyott auditterv alapján. Az eredmények alapján javuló tendenciát figyelhetünk meg a vállalat kockázati besorolását tekintve, mely több más tényező mellett hozzájárult a csoportszintű biztosítási díjköltségek 15%-os csökkenéséhez (névértéken számítva).

Számos intézkedést tettünk a PSM-teljesítmény javítása érdekében:

- 8 új javasolt szabályzatot adtunk ki folyamatbiztonsági rendszer-elemekre vonatkozóan azért, hogy támogassuk az üzleteket és leányvállalatainkat a csoportszintű követelményeknek való megfelelésben.
- Az ismeretek hatékonyabb átadása érdekében legjobb gyakorlatokról szóló workshopot tartottunk 2014-ben. Itt a MOL-csoport szakértők, és más nemzetközi vállalatok szakértői (partner vállalatoktól és versenytársaktól) mutatták be egymásnak a legjobb gyakorlatokat és ezekkel kapcsolatos tapasztalataikat. Ez az együttműködés is bizonyítja, hogy az iparágban a biztonsági kérdések tekintetében nem verseny zajlik, hanem közös célok vannak.
- A legfontosabb helyi szintű eredmények között megemlítendő különösen a MOL Nyrt. és a Slovnaft tekintetében az automatizált biztonsági rendszer továbbfejlesztése (hosszú távú projekt), a biztonság szempontjából kritikus technológiai berendezések műszaki állapotának javítása (karbantartása) új, nemzetközileg elismert és elfogadott gyakorlatok alkalmazásán keresztül.

Vészhelyzetek kezelése

2014-ben a MOL-csoport folytatta a vészhelyzeti felkészültség továbbfejlesztésére irányuló erőfeszítéseit biztosítva az ehhez szükséges műszaki és humán erőforrásokat a kockázatok nagyságával és valószínűségével arányosan.

A vészhelyzeti felkészültség területén a legjelentősebb eredményt a Slovnaft érte el, ahol egy 3,2 millió eurós beruházást valósítottak meg. A beruházás keretében új tűzoltó járműveket szereztek be, többek között kombinált tűzoltórendszerrel felszerelt gépkocsikat, gépjárműfecskendőket, valamint magas színvonalú egyéni

védőfelszereléseket a tűzoltók részére stb. A projekt megvalósítását követően a jelenleg rendelkezésre álló műszaki erőforrásokkal a legmagasabb színvonalon tudják teljesíteni az olaj- és gázipari oltási feladatokat.

Az egyik legérdekesebb vészhelyzeti reagálási gyakorlatot az INA solini tárolótelepén hajtották végre, ahol a vészhelyzeti forgatókönyv szerint egy tartályhajón bekövetkezett benzinelőfolyás felszámolása és a keletkezett tűz oltása volt a feladat. A vészhelyzeti reagálási gyakorlatot külső érintettek (helyi tűzoltóbrigád stb.) közreműködésével hajtották végre.

A vészhelyzeti felkészültség és elhárítás folyamatos fejlesztése érdekében minden magas kockázatú eseményt követően vizsgálni kell, hogy a lehetséges következmények minimalizálását tekintve megfelelő volt-e a vészhelyzeti reagálás.

2014-ben nem regisztráltunk súlyos vagy jelentős problémát a vészhelyzeti reagálások/EBK-eseményekkel kapcsolatos beavatkozásokkal kapcsolatban.

4. HUMÁN TŐKE

Általános cél: Befektetés a humán tőkébe

EREDMÉNYEK:

- ▶ A MOL-csoport HR-programjai révén számos nemzetközi elismerésben részesült: többek között az amerikai ERE 'Toborzási kiválóság' díját a Freshhh és Growww tehetségprogramokkal; valamint az Asia Employer Branding Institute 'Képzésfejlesztési kiválóság' díját a HR.com 'Leadership 500' díját a 'LEAD' vezetésfejlesztési programmal.
- ▶ A MOL-csoport az Éves Humán Ciklus (APC) keretében integrált informatikai platformot vezetett be a teljesítménymenedzsment, karrier- és utánpótlás-tervezés és a képzések támogatására. A korszerű felhőalapú megoldás hatékonyabbá teszi a tehetséggondozást a MOL-csoporton belül, és hozzájárul a vállalati célok teljesüléséhez.
- ▶ Egy új nemzetközi kutatás-termelési tehetségprogram (UPPP) is elindult. Összesen 972 csapat vett részt a programban különböző országokból, többek között Pakisztán, Irak Kurdisztán Régiója, az Egyesült Királyság, Magyarország és Horvátország színeiben. Az új program célja az utánpótlás biztosítása egy olyan szakterületen, ahol nemzetközi szinten általános problémát jelent a szakemberhiány.
- ▶ A Kutatás-termelés területén átfogó emberierőforrás-fejlesztési program indult. Ennek célja speciális szakterületek és munkakörök meghatározása, ami az önálló munkavégzés eléréséhez szükséges idő lecsökkentését és végső soron a stratégiai célkitűzések megvalósítását szolgálja.

KIHÍVÁSOK:

- ▶ Vonzó karrierlehetőséget nyújtani a földtudományi és mérnöki háttérrel rendelkező szakembereknek, a fenntartható növekedéshez szükséges utánpótlás folyamatos biztosítása érdekében.
- ▶ A MOL-csoport tisztában van azzal, hogy az olajipari szakemberek szakmai fejlődése a jövőbeni olaj- és gázipari sikerek záloga.

4.1. TEHETSÉGEK VONZÁSA

Kapcsolódó célkitűzés:

- „A földtudományi és mérnöki háttérrel rendelkező fiatal szakemberekre szabott és számukra vonzó lehetőséget nyújtó tehetségfejlesztési megközelítés, mely biztosítja az utánpótlást a Kutatás-termelés számára”
- „Az olaj- és gázipari terület iránt érdeklődő fiatal generáció minél korábbi elköteleződését segítő programok megvalósítása”

A MOL-csoport munkáltatói márkastratégia célja, hogy a vállalat a legvonzóbb munkáltatóként jelenjen meg a kiválasztott célcsoportok előtt. A munkáltatói márkaépítés (employer branding) azokat a tehetségeket szólítja meg, akikre a vállalatnak szüksége van, akiket foglalkoztatni kíván és meg akar tartani. A munkáltatói márkaépítés a tehetségfejlesztés és -megőrzés révén támogatja az üzleti növekedést és a stratégiai célok teljesülését. A vállalat egy szegmentált megközelítést alkalmaz célcsoportonként (például kutatás-termelési szakemberek, mérnökök, informatikusok stb.) az egyébként egységes és átfogó munkáltatói márkaépítési keretrendszeren belül.

A hiteles és kívánatos márkapozíció elérése érdekében a MOL-csoport célzott kommunikációs kampányt folytat különböző csatornákon keresztül annak érdekében, hogy a legvonzóbb munkáltatóként mutassa be a vállalatot. Például tehetségprogramjainkat többcsatornás kampányokon keresztül népszerűsítjük, az érintett közösségi média és PR-szakemberek bevonásával. A MOL-csoport átalakította és megújította minden jelentősebb meglévő kommunikációs felületét (honlap, Intranet portál, vállalati hírlevél és magazin stb.), a márkastratégiával összhangban ezeken keresztül megjelenítve a munkavállalóknak kínált előnyöket, az elért eredményeket és a sikeres gyakorlati megoldásokat. Mivel a korszerű toborzásban egyre fontosabb szerepet játszik a közösségi média, a MOL-csoport fokozta az ezzel kapcsolatos erőfeszítéseket: elsődleges közösségi média csatorna a LinkedIn, de a társaság jelen van a Facebook, Twitter és a YouTube felületein is, ezzel biztosítva a releváns célközönség elérését.

A fentiek mellett fontos szempont, hogy a munkavállalók a márkaépítés legjobb 'nagykövetői'. A MOL-csoport munkavállalóit is ösztönzi és oktatással támogatja abban, hogy saját LinkedIn-profiljukat alakítsanak ki és gondoskodjanak annak frissítéséről. A munkavállalók jogosultak arra, hogy a vállalat nevében kommunikáljanak, hogy elérhetővé tegyék és megosszák a vállalattal kapcsolatos híreket, mivel ilyen módon hatékonyan szólíthatók meg azok a pályázók, akiknek elérése hivatalos csatornákon keresztül kevésbé lehetséges.

A MOL-csoport munkáltatói márkaépítés terén elért eredményeit nemzetközileg is elismerték. 2014-ben a MOL-csoport tehetségprogramjaival (Freshhh és Growww) elnyerte az ERE által jegyzett „Toborzási kiválóság” díjat, mellyel a legjobb nemzetközi felsőfokú toborzási programot jutalmazták.

Oktatási kapcsolatok

Az olaj- és gázipar egyre súlyosabb szakemberhiánnyal szembesül a nyugdíjba vonuló szakemberek jelentős száma és a természettudományokban jártas szakértők globális munkaerő-piacon tapasztalható hiánya miatt. Független olaj- és gázipari piaci szereplőként, a MOL-csoportnak meg kell találnia a megfelelő megoldást az olaj- és gázipari szakemberhiánnyal kapcsolatos kihívásokra, így számos tehetségprogramot indított középiskolai tanulók és egyetemi hallgatók részére.

Középiskolai partnerség: A fiatal tehetségek mielőbbi elköteleződése érdekében a MOL-csoport szoros és rendszeres kapcsolatot ápol több középiskolával a természettudományi ismeretek népszerűsítése és egy olyan hosszú távú koncepció kidolgozása érdekében, mely segítségével a csoport működésének fontosabb területein megerősíthetők a különböző utánpótlási csatornák. 2014-ben folytatódott a 'MesterM' program, ennek keretében 16 egyetemi tanárt választottunk ki a több mint 1200 jelölt közül Magyarországon, Horvátországban és Szlovákiában. A Junior Freshhh programot első alkalommal hirdettük meg Horvátországban. Összesen majdnem 1.500 csapat jelentkezett a három országból (Magyarország, Horvátország és Szlovákia).

- Egyetemekkel való partnerség: A MOL-csoport elkötelezett a természettudományi, technológiai, mérnöki és a matematikai ismeretek oktatásának támogatása és e területek hallgatói létszámának növelése iránt. A MOL-csoport ezzel összhangban folytatta a korábban megkezdett stratégiai együttműködést az érintett területeken működő egyetemekkel és karokkal, valamint a diákszövetségek szponzorálását.

Tehetségvonzó programok

Freshhh: innovatív online nemzetközi diákversenyt egyetemi hallgatók, a MOL-csoport potenciális jövőbeni munkavállalói számára. A legtehetségesebb hallgatók bekerülhetnek a MOL-csoport Growww szakmai gyakornoki programjának kiválasztási szakaszába. A 2007 óta megrendezett vetélkedőn már több mint 15.000 hallgató vett részt. 2014-ben rekordszámú, összesen 1.570 darab háromfős csapat regisztrált a vetélkedőre. A Freshhh 2014 győztese a szerbiai 'Amcord' csapat lett, tagjai bekerültek a Growww 2014 programba és a MOL-csoportnál kezdik szakmai pályafutásukat.

Growww: egyéves gyakornoki program, célja a MOL-csoport üzleti céljainak teljesítéséhez szükséges megfelelő hatékonyságú utánpótlási csatornák biztosítása. A 2007-ben indított Growww program eddigi résztvevőinek megtartási aránya meghaladja a 80%-ot és ez egyértelműen jelzi, hogy a kiemelkedő teljesítmény a koncepció egyik alapelve. A Growww egyben támogatja a sokszínűséget is: a programban felvettek körében a nők foglalkoztatására meghatározott MOL-csoport szintű cél minimum 40%. 2014-ben a program rekordszámú, összesen 24 MOL-csoport vállalat részvételével nyolcadik évébe lépett.

PIMS Akadémia: a Pannon Egyetem Informatéchnológia Karával együttműködésben indított posztgraduális képzés olyan szakemberek részére, akik képesek a globális olaj- és gázipari ellátási láncsal kapcsolatos komplex kihívások eredményes kezelésére. 2014-ben hét

Freshhh verseny résztvevőinek száma

	2010	2011	2012	2013	2014
Csapatok száma	580	596	694	887	1570
Országok száma	25	62	58	60	76
Egyetemek száma	117	217	251	253	258

nemzetközi résztvevő fejezte be a képzést és már kivétel nélkül MOL-csoport vállalatok alkalmazásában állnak.

Új tehetség programok 2014-ben

Az UPPP a MOL-csoport új, 2014 októberében indult kutatás-termelési tehetségprogramja a kiválasztott egyetemeken földtudományi és olajipari műszaki tanulmányokat folytató hallgatók számára. Az UPPP már az első évben figyelemre méltó sikereket könyvelhetett el: majdnem 1.000 darab háromfős csapat regisztrált 14 országot és 27 patinás egyetemet képviselve.

A program online versenyét követően a legjobb helyezést elérő hallgatók szakmai pályafutásukat a MOL-csoportnál kezdenek meg. A 18-hónapos UPPP Szakmai Utánpótlás Program egyedülálló karrierkezdeti lehetőséget, üzleti és szakmai fejlődést kínál a legtehetségesebb résztvevők számára, akik megismerhetik a vállalati központ működését és gyakorlati kutatás-termelési tapasztalatokat szerezhetnek. A Szakmai Utánpótlás Program célja, hogy a megfelelő ismeretekkel felvértezett friss diplomások a kutatás-termelés területén kezdjék meg szakmai pályafutásukat, de legalább ennyire fontos, hogy motiváló élményeket szerezzenek a jövőbeni MOL-csoportnál folytatott karrierjük megalapozásához.

4.2. MUNKAVÁLLALÓK MEGTARTÁSA ÉS ÖSZTÖNZÉSE

Kapcsolódó célkitűzés:

- „A MOL-csoport teljesítményalapú javadalmazási kultúrájának erősítése a kiemelkedő üzleti eredmények elérésére ösztönző versenyképes jutalmazási megoldások alkalmazásán keresztül”
- „A teljesítmény- és karriermenedzsment területet is magában foglaló integrált Éves Humán Ciklus strukturált megközelítést biztosít a fejlesztéshez és utánpótlás tervezéshez”

A MOL-csoport tudatában van, hogy az iparágat rendkívül szűkös utánpótlási lehetőségek jellemzik, és ennek megfelelően határozott lépéseket tesz annak érdekében, hogy minél több tehetség számára tegye vonzóvá a vállalatot, nem meglepedezve arról, hogy mennyire fontos a meglévő tehetségek és versenyképességük megőrzése is. Az utóbbi években ezzel párhuzamosan fokozatosan javult a létszámhatékonyság, a MOL-csoport stratégiai irányvonalának megfelelően (2014. évben 28.769-ről 27.499-re csökkent).

A csökkenés hátterében álló lényeges okok közé tartozik, hogy az INAnál és leányvállalatainál csökkent a létszám. Emellett az olaszországi IES jelentős szervezeti átalakításon esett át a logisztikai központtá való átalakításhoz kapcsolódóan. A kiskereskedelmi hálózat üzemeltetési modell változása a munkavállalók kiszervezésével járt Szerbiában és Szlovéniában.

Jegyzetek a fenntarthatósági teljesítményhez

Versenyképes javadalmazás

Javadalmazási rendszereinket úgy alakítottuk ki, hogy azok erősítsék az érdemek elismerésén alapuló kultúrát azzal, hogy egyértelműen megkülönböztetjük a kiemelkedő eredményt az átlagostól és a gyengétől, mely a munkavállalókat egyre jobb teljesítmény elérésére ösztönzi.

Fentiek szellemében a MOL-csoport 2014-ben egy új javadalmazási rendszert dolgozott ki, mely a nemzetközi gyakorlatban alkalmazott alapelvvel összhangban strukturálja a fontosabb javadalmazási elemeket, így többek között az éves alaptét, a rövid és hosszú távú ösztönzőket és juttatásokat, melyek együttesen alkotják a MOL-csoport javadalmazási stratégiáját.

A javadalmazási és juttatási rendszer egyik sarokköve a HAY-módszertan, mely a legszélesebb körben elismert munkakör értékelési módszer, nemzetközi szinten több mint 10.000 vállalat alkalmazza. A HAY-módszer segítségével a vállalat egy olyan átlátható, egyszerű és egységes rendszert alakított ki és működtet, mely méltányos, de számonkérhetően alapuló javadalmazást biztosít a munkavállalók számára. A MOL-csoport 2014-ben kiadott egy csoportszintű munkakör-értékelési és besorolási irányelvet a munkaköri kategóriák egységesítésére. 2014-ben a HAY-lefedettség már megközelítette a 90%-ot.

2013-ban egy ún. 'húzó' javadalmazási politikát vezettünk be. Ennek célja, hogy a társaság a HAY-besoroláson és -teljesítmény-értékelésen alapuló javadalmazást, összességében a mindenkori helyi piaci átlag felé pozicionálja. Ez a helyi leányvállalat rendelkezésére álló pénzügyi erőforrások és más korlátozó tényezők figyelembevételével történik.

Vállalati minimumbér és a helyi minimálbér aránya a jelentősebb (min. 100 főt foglalkoztató) vállalatoknál (%) [GRI G4-EC5]

ORSZÁG (VÁLLALAT)	2014
Ausztria (Roth Heizöle GmbH)	100%
Bosznia-Hercegovina (Energopetrol d.d.)	101%
Horvátország (INA d.d.)	135%
Magyarország (MOL Nyrt.)	144%
Olaszország (IES S.p.A.)	100%
Románia (MOL Romania PP s.r.l.)	162%
Pakisztán (MOL Pakistan Ltd.)	460%
Oroszország (BaiTex LLC)	220%
Szerbia (MOL Serbia d.o.o.)	100%
Szlovákia (Slovnaft a.s.)	105%
Szlovénia (MOL Slovenija d.o.o.)	100%

*A MOL Kalegran B.V. (Irak kurdisztáni régiója) létszáma a 100 főt meghaladja, azonban nincs központilag meghatározott helyi minimálbér.

A MOL-csoport szigorú irányelvei szerint minden munkavállaló egyenlő javadalmazásra jogosult nemtől, kortól és nemzetiségi hovatartozásától függetlenül. Az átlátható csoportszintű javadalmazási irányelvek megjelennek a csoportszintű és a helyi szabályzatokban, és ezekhez minden munkavállaló hozzáfér. A társasági szintű szabályokat a kollektív szerződések (KSZ) is tartalmazzák.

Rövid és hosszú távú ösztönzők

A munkavállalói és vezetői javadalmazás szorosan kötődik a teljesítményhez, így a lehető legjobb teljesítmény elérésére ösztönöz.

A rövid távú ösztönzési rendszeren belül megkülönböztetjük a munkavállalói és vezetői teljesítményösztönzőket, melyek éves kifizetésű ösztönzők és az éves egyéni és vállalati célkitűzésekhez kapcsolódnak.

A közelmúltban átalakított Hosszú Távu Ösztönző Program összhangban áll a legjobb nemzetközi gyakorlattal és közvetlenül összekapcsolja a felsővezetői javadalmazást a részvényesek stratégiai érdekeivel a két alappilléren – a Részvényopció és a Teljesítmény-alapú Részvényprogramon – keresztül. A Részvényopció a részvényárfolyam abszolút értékű növekedését támogatja, míg a Teljesítmény-alapú Részvényprogram a MOL-csoport relatív tőzsdei teljesítményét köti össze a regionális és ágazati benchmark mutatókkal egy hároméves időhorizonton.

Juttatások

Az egyik legfontosabb munkavállalói érték a jólét, melyet a versenyképes Teljes Javadalmazási programok növelésén keresztül tartunk fenn a vállalatcsoporton belül. Az alapvető juttatási elemek meghatározása során figyelembe vesszük a helyi jogszabályokban foglaltakat, az adózási környezetet és a helyi piacok versenyképességét, valamint ezek csoportszintű konzisztenciáját. Fontosabb elemei:

- A MOL-csoport működési területeinek többségénél különböző szociális és nyugdíjalapok működnek. Ezek a rendszerek általában állami ellenőrzés alatt állnak, de vannak részben magán-pénztár-alapú rendszerek is. A MOL-csoport dolgozóinak 96%-a nyugdíj-hozzájárulásban részesül, amelyet a munkaadó vagy a munkavállaló fizet – ennek összege a helyi jogszabályi háttérrel összhangban országonként eltér. Mivel egyes működési területeken önkéntes nyugdíjpénztári rendszer is működik, a munkavállalók a vállalatoktól kapott béren kívüli juttatásait részben vagy teljes egészében ilyen célra is fordíthatják.
- Több mint 50 vállalatnál állnak a munkavállalók rendelkezésére különböző, egyösszegű kifizetést biztosító kockázati élet- és balesetbiztosítások 24 órás nemzetközi lefedettséggel.
- A MOL-csoport üzleti célú utazás esetén segítségnyújtási szolgáltatásokkal kiegészített utasbiztosítást köt munkavállalóira az üzleti út során bekövetkező balesetekkel és megbetegedéssel kapcsolatos egészségügyi kiadások fedezetére. Ez üzleti célú utazás esetén alapszolgáltatásként jelenik meg.

Éves Humán Ciklus (APC)

A MOL-csoportnál kialakított teljesítménymenedzsment rendszer célja egy teljesítményorientált vállalati kultúra kialakítása, melynek keretében minden munkavállaló és szervezet saját felelősségének tekinti az üzleti folyamatok és ismeretek folyamatos fejlesztését. Az egyéni célok szervezeti célokkal összhangban kerülnek meghatározásra, ezzel biztosítva, hogy a munkavállalók a vállalati értékrenddel összhangban végzik munkájukat.

Az Éves Humán Ciklus (APC) a MOL-csoport teljesítménymenedzsment keretrendszerébe integrálja az összes évente ismétlődő és

A teljesítményértékelési folyamatban részt vevő munkavállalók aránya [GRI G4-LA11]

MUNKAVÁLLALÓI BESOROLÁS	A TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉSBEN LEFEDETT MUNKAVÁLLALÓK ARÁNYA ÉVENTE (%)				
	2010	2011	2012	2013	2014
Felsővezetők	100%	100%	100%	100%	100%
Középvezetők	100%	100%	100%	100%	100%
Közvetlen vezetők	100%	85%	85%	100%	100%
Szakértők	78%	48%	64%	64%	70%
Munkavállalók (HAY 18 és ez alatt)	73%	40%	41%	42%	51%

A MOL-csoport CMS és Fejlesztés folyamataiban részt vevők számának növekedése [GRI G4-LA11]

APC FOLYAMAT	RÉSZTVEVŐK SZÁMA (/ÉV)			
	2011	2012	2013	2014
CMS & Fejlesztés	1.320	1.535	2.000	2.100

egységesített HR-folyamatot. Ez biztosítja, hogy a teljesítmény menedzsment, karrier- és fejlesztéstervezés méltányos, egységes és átlátható módon valósul meg, és a munkavállalók a megfelelő célok mentén végzik munkájukat.

2014-ben a MOL-csoport megvalósított egy, a SuccessFactors alapú korszerű rendszert az APC támogatására, mely jól karbantartható és felhasználóbarát megoldásnak bizonyult. A jelenlegi megoldás a vállalati HR-folyamatok és a felhasználóorientált vizuális technológia minden szempontból előnyös ötvöze. Egy konszolidált, naprakész forrás oldali munkavállalói adatbázissal a SuccessFactors megoldás keretében alkalmazott eljárások az egymáshoz kapcsolódó almodulokon keresztül teljes körűen integrált rendszert alkotnak. Az APC-projekt első fázisában megvalósuló modulok: Munkavállaló Profil, Teljesítmény Menedzsment, Kalibrálás, Célkitűzés, Utódlás és Javadalmazás.

Az Éves Humán Ciklus elemeit az alábbiakban ismertetjük.

A Vezetői Teljesítmény Menedzsment Rendszer (VTMR) három pilléren nyugszik, melyek a vállalati célok, a divíziós célok és az egyéni célok. A kulcsfontosságú pénzügyi mutatók mellett a fenntartható fejlődés, EBK- (egészségvédelem, munkabiztonság és környezetvédelem,) valamint HR-szemponatok is megjelennek a célok között, melyeket koherens módon bontunk alá az egyes szervezeti szintekre, a felső vezetés céljaiból levezetve az irányításuk alá tartozó vezetők céljait. Az FF&EBK és HR-célok megléte kötelező minden MOL-csoport vezető számára. A HR-célok az APC teljesülésére és a munkavállalói elkötelezettségre fókuszáltak.

A Munkavállalói Teljesítmény Menedzsment Rendszer (MTMR) összeköti a társasági célokat és az egyéni teljesítményt, eredménye a teljesítményértékelés eredményével összhangban kifizetett differenciált munkavállalói ösztönző. A MOL-csoport már megkezdte az MTMR kiterjesztését annak érdekében, hogy a Csoporton belül minden vállalat ezt a folyamatot kövesse. Az INA-nál 2014-ben került bevezetésre az MTMR-rendszer, ami mintegy 5.000 munkavállaló bevonását jelentette.

A Karrier Menedzsment Rendszer (CMS) és Fejlesztés folyamatai lehetővé teszik a tehetségek azonosítását és megtartását. Ezzel egyidejűleg kidolgozható a vezetői utánpótlás-tervezés, és a munkavállalókra irányuló fejlesztési intézkedések teljesen összhangban vannak a MOL-csoport üzleti stratégiájával. A MOL-csoport tehetségcsoportjait évente újraértékeljük az értékelő megbeszéléseken (People Review Meetings), ahol az adott területek vezetői javaslatot tesznek a fejlesztési irányokra.

Munkavállalói elkötelezettség

Az elkötelezettség az érzelmi és intellektuális szerepvállalás iránti igény állapota, mely a legjobb teljesítményt hozza ki az emberekből. A MOL-csoportnál a munkavállalói elkötelezettség jóval többet jelent annál, hogy a munkavállalók mennyire elégedettek az adott szervezetben ahol dolgoznak, vagy elkötelezettek szerint milyen mértékben járulnak hozzá az üzleti eredmények javulásához. A MOL-csoport esetében a munkavállalói elkötelezettség mérésének egyik legfontosabb eszköze a Kerekasztal-felmérés. Ennek keretében kétévenként mérjük a fontos üzleti mutatóként kezelt munkavállalói elkötelezettség szintjét. A MOL-csoport támogatja a folyamatokkal és gyakorlati megoldásokkal kapcsolatos vélemények biztonságos megosztását. A legutóbbi felmérésre a 2012/2013 időszakban került sor.

A legutóbbi munkavállalói elkötelezettség felmérés eredményei alapján helyi fejlesztési intézkedéseket határoztunk meg, globális szinten mintegy 1.400 akciót azonosítva. 2014-ben is figyelemmel kísértük és rendszeresen mértük a fenti intézkedések megvalósítási státuszát és értékeltük a sikereket. 2014 végére az intézkedések többsége megvalósult.

Emellett 2014 utolsó negyedében a MOL-csoport számos fókusz-csoportra kiterjedő 'Pulzusmérés' keretében értékelt az intézkedési tervek sikeres megvalósítását és további fejlesztési lehetőségeket azonosított.

Munkavállalói Elkötelezettség Felmérés eredményei (%)

MUNKAVÁLLALÓI ELKÖTELEZETTSÉG-FELMÉRÉS EREDMÉNYEI	2008*	2010	2012/13
Lefedtettség	90	90	96
Válaszadási ráta	50	64	62
Munkavállalói elkötelezettség szintje	67	70	47*

* 2012-ben az új szolgáltató megjelenése miatt változott az elkötelezettség-felmérési módszertan. Ennek megfelelően a táblázatban szereplő elkötelezettségi szintre vonatkozó adatok nem mutatják a 2010–2012. közötti időszakra jellemző változásokat, mivel más a viszonyítási alap. A 2010 évi eredményekkel összehasonlításban az eltérés 2% csökkenést mutat.

4.3. A HUMÁN TŐKE FEJLESZTÉSE

Kapcsolódó célkitűzések:

- „Vezetői kompetenciák fejlesztése, szakmai kompetenciafejlesztés és egy globális vezetői kompetencia keretrendszer kialakítása”
- „A MOL-csoport humán tőkéjének fejlesztése olyan környezet kialakításával, amelyben a munkavállalók a legmagasabb teljesítményszintet érik el, innovatív ötleteket, kompetenciákat, ismereteket sajátítanak el és alkalmaznak, és együttműködnek a közös üzleti sikerek érdekében”

A MOL-csoport stratégiai átalakítása, az egyre gyorsabb ütemű változások, a Termékelőállítás- és Kereskedelem hatékonyságfejlesztési és a Kutatás-Termelés divízió képességfejlesztési igényei új szakismerteket és kompetenciákat követelnek. Ennek megfelelően a humán tőke fejlesztése a MOL-csoport sikerességének egyik alappillére.

Képzési és fejlesztési célok

A MOL-csoport fontosnak tartja, támogatja és segíti munkavállalóinak szakmai fejlődését, mivel ez a stratégiai célok megvalósításának egyik alapfeltétele. 2013–2014-ben a MOL-csoport megkezdte egy teljesen újszerű globális képzési program kialakítását. Az ebben szereplő képzési programok alapvetően két témakörre fókuszálnak:

A MOL-csoport képzésfejlesztési adatai [GRI G4-LA9]

	2011	2012	2013	2014
Átlagos egy főre eső tréningóra (óra)	21	18	22	24
Átlagos egy főre eső tréningköltség (ezer Ft)	51	54	57	76
Átlagos egy főre eső képzési óraszám (óra)				
Felső vezetők	56	38	19	52
Középvezetők	47	31	34	53
Közvetlen vezetők	44	29	40	52
Szakértők	33	28	37	38
Egyéb munkavállalók	19	16	20	21
Munkavállalói csoportonkénti átlagos képzési költség (ezer Ft)				
Felső vezetők	688	571	464	1.107
Középvezetők	265	325	287	854
Közvetlen vezetők	165	220	207	368
Szakértők	122	138	127	200
Egyéb munkavállalók	37	37	42	61

1. Szakmai kompetenciák elmélyítése. A 21. század olaj- és gázipari kihívásainak való megfelelés érdekében a szakembereknek minden szinten naprakész szakismeretekkel kell rendelkezniük.
2. Vezetői kompetenciák fejlesztése. A vezetői döntések és ezek színvonala alapvetően meghatározza a biztonságot és termelékenységét egyéni és szervezeti szinten egyaránt. Amellett, hogy jelenlegi vezetők számára is biztosítja a szükséges új készségeket, a MOL-csoport már a globális vezetők következő generációjának képzésével foglalkozik egyedülálló tehetségprogramjain keresztül.

Szakmai kompetenciafejlesztés

A MOL-csoport tisztában van azzal, hogy az olaj- és gázipari szakemberek szakmai fejlődése alapvető fontosságú a jövőbeni szakmai sikerek szempontjából. A globális tendenciák alapján érzékelhető, hogy az olaj- és gázipar új korszakba lép: rövid időn belül alapjaiban fog megváltozni a demográfiai megoszlás, míg az új technológiák és méretgazdaságossági változások új készségek elsajátítását teszik szükségessé. Tisztában vagyunk azzal, hogy a tudás intenzitásával párhuzamosan az üzleti komplexitás is növekedik. Ennek megfelelően a MOL-csoportnak újabb innovatív megoldásokat kell találnia, hogy a szakmai munkakörökhöz szükséges új készségeket rövidebb betanulási idővel tudják elsajátítani a munkatársak és így sikerrel kezeljék az olaj- és gázipari környezet legújabb szakmai kihívásait is. Mivel a szakmai felkészültség a stratégia megvalósításának kulcsfontosságú

A Szakmai Kompetencia Mérésbe bevont dolgozók száma

	2010	2011	2012	2013	2014
Kutatás-termelés	380	630	650	750	850
Downstream	0	230	500	750	950
EBK	0	0	30	30	300
Összesen	380	860	1.180	1.530	2.100

eszköze, a megfelelő szakmai készségekkel felvértezett munkatársak nélkül nem teljesíthető a működési kiválóság elérése, emellett a felkészültség hiánya növeli a MOL-csoport által nem elfogadhatónak tartott EBK-kockázatoknak való kitettséget.

Annak érdekében, hogy a munkavállalók a megfelelő készségekre tegyenek szert, illetve funkcionális és műszaki szempontból is kiváló tudással rendelkezzenek, ezáltal munkaköri feladataikat a vonatkozó előírásokkal összhangban és az üzleti igények mentén tudják végezni, a MOL-csoport 5 évvel ezelőtt bevezetett egy Szakmai Kompetencia Modellt és az ehhez kapcsolódó fejlesztési folyamatot. A szükséges képzések és fejlesztési akciók a Szakmai Kompetencia Fejlesztési folyamat keretében kerülnek beazonosításra: megfelelően strukturált és részletezettséggel kidolgozott képzési modulok állnak a szakértői gárda rendelkezésére a velük szemben támasztott szakmai kompetencia követelmények és kompetenciahiány-elemzések alapján, és a tananyag elsajátításának mérése a tanulási célok alapján történik.

A rendszer alapjául szolgáló módszertan egy vezető olaj- és gázipari képzési vállalat, a PetroSkills biztosítja. A PetroSkills Szakmai Kompetencia Rendszerének alkalmazása jelentősen felgyorsította a megvalósítási folyamatot, és lehetővé tette az iparági benchmark mutatók hatékony alkalmazását. 2014-ben a program kiterjesztésre került a Downstream Logisztika szervezetre és a teljes EBK szakértői állományra.

Vezetői kompetenciák fejlesztése

A MOL-csoport változatlanul kiemelt figyelmet fordít vezetői állományának fejlesztésére, biztosítva számukra a vállalatcsoport üzleti céljainak teljesítéséhez szükséges ismereteket és tudást, megteremtve a jövőbeni sikerek alapját akár szélsőséges piaci viszonyok mellett is.

A folyamatos vezetői utánpótlás biztosítása érdekében a MOL-csoport beindította a LEAD vezetőképző programot 2013-ban a vállalat kiemelkedő tehetségeinek részvételével, a regionális szinten elismert Cotrugli School of Business (Horvátország) és a nemzetközileg elismert Thunderbird Global School of Management (USA) intézménnyel együttműködésben. A LEAD három egymásra épülő vezetői tehetségcsoportra épül.

A még folyamatban lévő LEAD-program már 2014-ben is jelentős mértékben hozzájárult a MOL-csoport vezetői állományának megerősítéséhez. A résztvevők előléptetési aránya 2014 végén elérte a 30%-ot. A program kialakításának színvonalát külső benchmark összehasonlítások is igazolták. 2014-ben a LEAD elnyerte a 'Leadership 500 Excellence Award' díjat, és az 'Asia's Training & Development Excellence Award' díjat, utóbbit közép- és felsővezetői vezetőképző program kategóriában.

Annak érdekében, hogy a tanulási lehetőségek minden MOL-csoport vezető számára elérhetőek legyenek és létrejöjjön az egységes csoportszintű vezetési gyakorlat, a MOL-csoport elindította a modu-

lokra épülő 'Intensity' vezetésfejlesztési programot a Management Centre Europe (MCE) szervezettel együttműködésben, mely európai és közel-keleti viszonylatban a legjelentősebb fejlesztési programokat jegyzi.

Az 'Intensity' a vezetői szintek mentén (a vezetői kinevezésre esélyes egyéni hozzájárulótól kezdve a felsővezetőkkel bezárólag) nyújt mátrixba rendezett kurzusokat a fontosabb vezetésfejlesztési kategóriákban. A vezetők maguk választhatják ki a megfelelő kurzust a meghatározott fejlesztési igények alapján. Az 'Intensity' célja a megfelelő ismeretek, tudás integrálása a napi gyakorlatba kurzus előtti és utáni tevékenységekkel, valamint vegyes módszerű tanulási megoldások alkalmazásával.

A csoportszintű irányokkal összhangban a helyi igényeket kielégítő kezdeményezések is vannak. Például a Downstream üzletág magyarországi szervezetének a vezetőutánpótlás programja, ami 2 éve indult. A 17 résztvevő nemcsak a kurzusokat teljesítette, hanem projekteket is vezettek ez idő alatt. A projektek tervezett teljes pénzügyi haszna előreláthatóan 3 milliárd forint.

Üzletágak fejlesztési programjai

A MOL-csoport Kutatás-termelés divíziója azt a stratégiai célt tűzte ki maga elé, hogy nemzetközi szinten bővíti tevékenységét, jelentős mértékben növeli termelését, valamint nemzetközi szinten jelentős és elismert piaci szereplővé válik. A globális olaj- és gázipari tendenciák egyértelműen jelzik, hogy a megfelelő szakemberállomány és az új szakmai készségek megszerzése nélkül veszélybe kerül az üzleti növekedés. 2014-ben minden területre kiterjedő HR-program indult, melynek célja a szakemberállománnyal kapcsolatos kihívások hatékony kezelése. Tervek szerint 2015-ben kerül sor a program megvalósítására. A program céljai között szerepel a jövőbeni erőforrás-szükségletek meghatározása, a Szakmai Karrierút felépítése a vezetői karrier alternatívájaként, egységes Kutatás-Termelési Szakmai Tanterv kidolgozása, innováció és tudásmegosztás fokozása a szervezetek között a Szakmai Kiválóság Közösségek mozgósításával és a vezetői képességek megerősítése.

A Downstream üzletág által indított négy hónapos 'ADVANCE' belső képzési program célja, hogy a programban résztvevő Downstream szakértők jobban megismerjék a teljes MOL-csoport Downstream ellátási láncot, valamint a különböző területek jellemző feladatait az összefüggések megértése révén. 2014-ben a MOL-csoport kidolgozta a tantervet és megszervezte a program lebonyolítását, a MOL-csoport Downstream felső vezetése kijelölte a részt vevőket. Az első 'ADVANCE' képzésre 2015 első félévében kerül sor.

A Downstream másik kiemelt jelentőségű programja a Termelési Rotációs Program. A vezetők által kijelölt résztvevők 1-2 hónapot dolgoznak egy az állandó munkahelyüktől eltérő termelési telephelyen. A program elsődleges célja a finomítással kapcsolatos szakmai

ismeretek és szakértelem csoportszintű megosztása, valamint egy robusztus és hatékony közösségi hálózat kialakítása a MOL-csoport Downstream telephelyeinek részvételével. A program 2011-ben indult és eddig a négy finomító több mint 90 szakembere vett részt benne. 2014-ben 28 finomítói szakértő kapott felkérést a programban való részvételre.

4.4. TISZTESSÉGES FOGLALKOZTATÁS IRÁNTI ELKÖTELEZETTSÉG

Kapcsolódó cél: „A felelős munkáltatói gyakorlatok, biztosítása a sokszínű és elkötelezett munkaerőért”

Munkavállalói kapcsolatok

Az egyesülés szabadsága és a kollektív szerződéshez (KSZ) való jog számunkra alapvető fontosságú.

Az Európai Üzemi Tanács (EÜT) biztosítja a munkavállalók MOL-csoport szintű képviseletét, és folyamatosan tájékoztatja őket a hatáskörébe tartozó, általa véleményezett, különböző országokban hozott döntésekről, a nemzetközi gyakorlatról és tapasztalatokról. A MOL-csoport Felügyelőbizottságában a Munkavállalói érdekképviselői tagokat (a tagok harmadát) a MOL Nyrt. Üzemi Tanácsa jelöli. Az EÜT tagsága valamennyi jelentős európai leányvállalatot lefed és Európán kívüli országokban, Pakisztánban és Oroszországban is rendelkezik kapcsolattartókkal.

A MOL Nyrt. Üzemi tanácsának képviselői részt vesznek a Kollektív Szerződés tárgyalásokon, szakmai megbeszéléseken a KSZ-szel kapcsolatos ügyekben, a munkáltató egyes döntéseit megelőző tárgyalásokon, és az üzemi tanács havi gyakoriságú megbeszélésein. 2014-ben 53 általános tájékoztatás célú megbeszélésre került sor, és ezenfelül 30 tárgyalásra különböző egyedi témákról.

Érdekképviselők és kollektív szerződések (%) [GRI G4-11]

	2010	2011	2012	2013	2014
Érdekvédelmi képviselettel rendelkező munkavállalók	94,5	94,8	94,8	96,0	94,4
Kollektív Szerződés hatálya alá tartozó munkavállalók	94,5	95,0	91,7	90,1	88,7

Esélyegyenlőség és diverzitás

A MOL-csoport támogatja a sokszínűséget, és olyan munkakörnyezetet biztosít, mely lehetővé teszi, hogy változatos háttérrel, tapasztalatokkal és látásmóddal rendelkező munkavállalói együtt érjenek el sikereket, határok nélkül. Ennek megfelelően tovább folytatja a szervezet nemzetköziesítését, támogatja a generációk közötti tudásmegosztást, a kreativitást és innovációt ösztönző sokszínűséget. A MOL-csoport ennek segítségével tudja magához vonzani, elkötelezetté tenni és megtartani a kiemelkedő tehetségeket, ami a részvényesi érték növeléséhez is szükséges. A MOL-csoport törekszik arra, hogy minden munkavállaló azonos bánásmódban részesüljön a toborzás és kiválasztás, a fejlesztés és előmenetel, a képzés és javadalmazás tekintetében.

Az egyik legjobb példa a nemzetköziesítés terén elért eredményekre a vállalatcsoport központ, ahol a munkavállalók 14%-a külföldi munkavállaló, akik összesen 23 országból érkeztek. Emellett több mint 360 munkatársunk végzi feladatait nemzetközi kiküldetés keretében. Ezzel párhuzamosan a Growww program női résztvevőinek aránya lassan eléri a 36%-ot (egy év alatt 16%-kal növekedett). A MOL-csoporton belül létrejött egy női vezetői hálózat az ismeretátadás, tudástranszfer és kapcsolatépítés támogatására. Az első fórumra 2014-ben sor került.

2014-ben a MOL-csoport Magyarországon néhány szervezetnél kísérleti jelleggel bevezette a rugalmas munkarendet, ezzel megteremtve a rugalmas és az otthoni munkavégzés lehetőségét. Ez a program támogatja a sokszínűséget, a munka és a magánélet egyensúlyának fenntartását, és ezzel hozzájárul az elkötelezettség és a vállalkozói szemlélet elmélyítéséhez.

Az INA (Horvátország) Üzemi Tanácsát 2011-ben alapították, 25 szak-szervezet vesz részt a munkájában, akikkel a munkáltató rendszeres kapcsolatot tart. 2014. évben az üzemi tanács egy nagygyűlést szervezett, 22 rendszeres megbeszélést tartott a szociális partnerekkel és 6 megbeszélést a szakszervezetekkel, amelyek keretében 3 darab munkavállalókat is érintő megállapodás született. Ezekon felül 35 megbeszélést tartottak üzleti vezetőkkel.

A Slovnaftban (Szlovákia) a Kollektív Szerződés a legalapvetőbb megállapodás a munkáltató és munkavállalók között. 2014-ben 36 tárgyalás zajlott a munkaadó képviselői és a szakszervezetek között.

2013 októberében a MOL-csoport bejelentette a mantovai IES finomító logisztikai központtá való átalakítását. 2014. év elején az IES megállapodást kötött a szakszervezetekkel és külső érintettekkel (Gazdasági Minisztérium, Lombardia tartomány, Mantova város) az átalakítás és újraparosítás feltételeiről. 2014 során a felek rendszeres tárgyalásokon tekintették át a megállapodás által érintett területeken (mint például a foglalkoztatás, újraparosítás és környezetvédelem) elért előrehaladást. A munkavállalók egészsége és biztonsága a szakszervezetekkel kötött megállapodások és egyeztetések szerves részét képezik. A MOL Nyrt. Magyarországi üzemi tanácsának ülésein rendszeres napirendi pont a munkabiztonságról tartott beszámoló, miközben 38 fő társadalmi munkában választott tisztviselőként négy munkavédelmi bizottságban vagy önálló munkavédelmi képviselőként végzi feladatát. A munkavédelmi képviselők legfontosabb jogosultsága területükön meggyőződni, informálódni az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés körülményeinek érvényesüléséről, részt vesznek a balesetek kivizsgálásában, a kockázatelemzések elkészítésében, a munkautasítások kidolgozásában. A Slovnaftban több mint 100 fő szakszervezeti javaslat alapján kijelölt, az egyes részlegeken dolgozó munkavállalói képviselő felügyeli a munkabiztonsági szabályok betartását. Az INA szervezetében 2014 során 29 darab munkabiztonsággal foglalkozó bizottság és albizottság működött és 79 munkabiztonsági megbízott volt kijelölve.

Részmunkaidős foglalkoztatás a MOL-csoporton belül

	2010	2011	2012	2013	2014
Részmunkaidőben dolgozó munkavállalók (fő)	191	261	293	263	282
A részmunkaidőben dolgozók aránya a teljes munkaerőn belül (%)	0,59%	0,83%	0,99%	0,91%	1,03%

A munkavállalói érdekképviselői szervezetek és a Vállalat, mint munkáltató aláírta a magyarországi működésre vonatkozó MOL Nyrt. II. Esélyegyenlőségi Tervet a következő két éves időszakra (2013–2015).

A terv kiterjed a MOL Nyrt. minden munkavállalójára és különös figyelmet szentel a nők, gyermeküket egyedül nevelő szülők, a két vagy több 10 évnél fiatalabb gyermeket nevelő szülők, a fogyatékosokkal élők, az 50. évüket betöltött munkavállalók és nemzeti/etnikai kisebbségek tagjainak jogaira. A terv elsődleges célja a felsorolt munkavállalói csoportok munka- és foglalkoztatási feltételeinek javítása és speciális szükségleteinek kielégítése. Az új kezdeményezés eredménye a „babakelengye juttatás”. Amellett, hogy tartja a kapcsolatot a szülési szabadságon lévő munkavállalókkal, a MOL Nyrt. a munkába történő visszatérést követően lehetőség szerint rugalmas munkavégzési feltételeket biztosít.

A MOL-csoport kiemelt figyelmet fordít megváltozott munkaképességű alkalmazottainak rehabilitációjára és fogyatékosokkal élő munkavállalóira. Amennyiben bármelyik munkavállalója egészségkárosodást szenved, a vállalat minden esetben megvizsgálja a további foglalkoztatás lehetőségét. A vállalat külön rehabilitációs bizottságot működtet e folyamat támogatására.

A vállalat felmérést végzett annak meghatározására, hogy a MOL Nyrt.-n belül mely munkakörök/beosztások töltheti be megváltozott munkaképességű munkavállalókat. Emellett új munkaerő-toborzási csatornákat keresünk a csökkent munkaképességű munkavállalók alkalmazása érdekében. 2014-ben a MOL Nyrt. 15 megváltozott munkaképességű munkavállalót foglalkoztatott, mely 11.766.900 Ft rehabilitációs járulékfizetési megtakarítást eredményezett.

A Sokszínűség és Elfogadás stratégia megvalósításával kapcsolatban elért jelentősebb eredmények között megemlítendő a Growww résztvevők számára indított 'buddy és mentor' program.

Az INA-nál ösztöndíjas pályázatot hirdettek a háborús veteránok gyermekei részére, és egyéb ösztöndíjprogramokat, a magánélet és munkavégzés közötti összhang megteremtésére irányuló kezdeményezéseket is indítottak.

A sokszínűség terén elért egyik legjelentősebb eredmény, hogy a MOL Pakistan női munkavállalóinak első csoportja (7 újonnan felvett női mérnökgyakornok) 2013-ban részt vett a Growww Programban és 2014-ben a MOL-csoporton belül folytatta karrierjét.

5. KÖZÖSSÉGEK

Általános cél: „Bizalom és hitelesség erősítése az érintett felekkel”

EREDMÉNYEK:

- A MOL Kalegrannál a kulcsterületek azonosítása és a kapcsolódó problémák kezelése céljából külső szakértők által végzett átfogó tanulmány alapján társadalmi hatásvizsgáló, az érintettek bevonását szolgáló társadalmi beruházási stratégia készült.
- Beindult a MOL-csoport Önkéntesek Klubja, mely egész vállalatra kiterjedő platformot biztosít a vállalati önkéntességi tevékenységhez. E hosszú távú kezdeményezés célja, hogy a vállalat „visszaadjon” azoknak a közösségeknek, ahol működik.

KIHÍVÁSOK:

- Új a társadalmi szerepvállalásról szóló szabályzat készült az érintettek bevonására szolgáló folyamatok egységesítése érdekében. A szabályzat bevezetése 2015-ben tervezett, a tervek szerint ennek segítségével jelentősen javulhat az érintettek véleményének megértése és figyelembevétele.

5.1. KÖZÖSSÉGI KAPCSOLATOK

Kapcsolódó célok:

- „Csoportszintű társadalmi szerepvállalási terv kidolgozása 2012-re”
- „Minden országnak legyen éves szinten frissített társadalmi szerepvállalási terve, amely révén az aktív szerepvállalás legfőbb szempontjai megvalósíthatók”

Közösségi szerepvállalás

Nemzetközi tevékenységeinek folyamatos bővítésével párhuzamosan a MOL-csoport az elmúlt év folyamán fokozatosan fejlesztette közösségi szerepvállalási gyakorlatait. 2013-tól kezdődően Éves Társadalmi Kommunikációs Tervek készültek az összes olyan országban, ahol a vállalat tevékenykedik, majd 2014 végén a MOL-csoport kiadta Csoportszintű Társadalmi Szerepvállalási Szabályzatát, amelyet az összes tagvállalatnak be kell vezetnie telephely szinten. A Szabályzat a társadalmi szerepvállaláshoz kapcsolódó elvek és gyakorlatok tekintetében nyújt útmutatást, és segítséget nyújt a tagvállalatoknak az érintett és érdekelt felek azonosításában és bevonásában. Kitér a helyi közösségek érintett és érdekelt feleivel, így többek között a véleményformálókkal, önkormányzatokkal, egyesületekkel, nonprofit szervezetekkel és alapítványokkal való, a szokásos üzletmenet keretében történő kapcsolattartásra is. A fenti csoportszintű útmutatás alapján 2015-ben önálló tagvállalat-, telephely- és egység szintű társadalmi szerepvállalási stratégiák és akciótervek fognak készülni.

Jegyzetek a fenntarthatósági teljesítményhez

A MOL-csoport és tagvállalatainak közösségi szerepvállalási stratégiái erősen függenek az adott vállalati egység helyszínétől. A leggyakoribb elemek a telephelyszintű kapcsolattartás, a közmeghallgatások és a közös akciók.

A közösségi szerepvállalás egyik legfontosabb témája a telephelyek által a közösségekre gyakorolt környezeti hatás. A MOL-csoportnak nemcsak a valódi hatásokkal, hanem a közösség észrevételeivel is foglalkoznia kell. A jelentések szerint a telephelyek 2014-ben 114 környezetvédelmi vonatkozású panaszt kaptak, ebből 49% az európai telephelyek vonatkozásában, a többi pedig a nemzetközi kutatás-termelés divíziót érintően érkezett. A MOL-csoport minden ilyen észrevételt komolyan vesz és megoldásukra törekszik.

Európai telephelyek

Az európai telephelyek jellemzően már évtizedek óta működnek, ezért jó kapcsolatokat ápolnak a helyi közösségekkel és érintett felekkel, széles körben elfogadottak, a kommunikációjuk pedig a rutinjellegű szerepvállalási tevékenységekre és az aktuális kérdésekre (például az új beruházásokra) koncentrálnak.

Az általános szerepvállalási gyakorlatokon túlmenően az európai telephelyek kiemelt hangsúlyt helyeznek a közösségek és a szélesebb társadalom olyan speciális módokon történő bevonására, amelynek célja az emberek fenntarthatóság-tudatos attitűdjének és gondolkodásmódjának formálása. Jó példa erre a 3 országban is zajló használt étolajgyűjtő kampány, amelynek keretében a lakosság környezetbarát módon szabadulhat meg e veszélyes háztartási hulladéktól a benzinkutaknál. A kampány már 3 éve folyik 230 üzemanyagöltő állomás részvételével. Indulása óta a program becslések szerint 300.000 euró bevételt termelt, amely a környezetvédelmi előnyök növelése céljából teljes egészében visszaforgatásra került a rendszer működtetésébe és a promóciós kampányba.

A közösségek aktív bevonására kiemelt figyelmet fordító MOL Nyrt. lett az új budapesti közösségi biciklis rendszer fő szponzora. A magyar főváros MOL Bubi néven futó első közbringa programja 2014-ben indult. Ez a támogatási forma jelentősen nagyobb arányban éri el a vállalat célközönségét és legfontosabb érintettjeit, mint bármely más hagyományos kommunikációs eszköz.

A MOL Nyrt. emellett tovább folytatta úgynevezett „Menedzsment Roadshow-it” is, amelyek keretében a felső vezetők évente kétszer ellátogatnak minden nagyobb magyarországi telephelyre, hogy találkozzanak a helyi hatóságok, önkormányzatok és közösségek képviselőivel a bizalom megerősítése és az aktuális kérdések megvitatása céljából. A vállalat bevezetett továbbá egy közösségimédia-figyelő rendszert is, hogy gyorsabban és hatékonyabban reagálhasson az esetlegesen felmerülő közösségi aggályokra.

A Slovnaft kiemelt figyelmet fordított arra, hogy növelje ismertségét a helyi érintett felek körében, mint társadalmilag felelős vállalat. Az átlátható tevékenységek iránti elkötelezettségének részeként a vállalat tovább folytatta „Felelős Szomszéd” elnevezésű kampányát, melynek keretében részletesen tájékoztatják a helyi közösségeket a telephely tevékenységéről. Információt osztottak meg többek között: a fáklyázásról, a vízkezelésről, a fűstről, a szagokról és a zajról, vagyis a finomító környezetében lakók életét érintő legfontosabb kérdésekről.

Az INA módszeresen törekszik a helyi közösségek specifikus igényeinek megismerésére, miközben kommunikációjának középpontjában a környezeti hatástanulmányok végzésének és a környezetvédelmi engedély megszerzésének folyamatában rendszeresen tartott közviták állnak.

Európán kívüli telephelyek

A nemzetközi Upstream helyszíneken a MOL-csoport új belépőként „tisztá lappal” rendelkezik az arculatfejlesztés tekintetében. A társadalmi sajátosságoknak megfelelően a helyi közösségekkel való szoros kapcsolat kiépítéséhez a lakosság alapvető igényeit, mint például az oktatáshoz való hozzáférés, az infrastruktúra, az ivóvízellátás, valamint az egészségügyi ellátás kérdéseit tartja szem előtt. A MOL-csoport többféle módszert is alkalmaz a helyi közösségek igényeinek felmérésére és megismerésére, illetve annak biztosítására, hogy a vállalat megkapja a helyi közösségek támogatását tevékenységeinek folytatásához. Ezen módszerek egyike a szerződéses közösségi kapcsolattartók alkalmazása, akikhez a helyiek bármikor fordulhatnak.

A MOL Kalegran B.V. lakott terület közelében működik, és rendszeres kapcsolatot tart a helyi közösséggel. A helyi közösséget számos különféle kérdés és téma érdekli, de legfőbb gondjuk a megélhetésük. A kulcsterületek azonosítása és a kapcsolódó problémák kezelése céljából külső szakértők által végzett átfogó tanulmány alapján társadalmi hatásvizsgálat, valamint az érintettek bevonását szolgáló társadalmi beruházási stratégia készült. Irak kurdisztáni régiójában a fúrás, valamint a kitermelési tevékenységgel összefüggésben kockázatot jelent a helyi közösségek életére a kísérőgáz magas kénhidrogén (H₂S) tartalma. E kockázat csökkentése és az esetlegesen előforduló veszélyes helyzetek elkerülése érdekében speciális intézkedésekre került sor a telephely kiválasztása, a berendezések megtervezése és a műveleti vészhelyzeti reagálási tervek kidolgozása során, valamint a közeli helyi közösségeket érintő kritikus fontosságú telephelyekre vonatkozó telephelyen kívüli vészhelyzeti reagálási tervek kidolgozásakor. A MOL Kalegran közösségi kapcsolattartói rendszeres megbeszéléseket tartanak a helyi közösségek és a helyi hatóságok képviselőivel, valamint a muhtarokkal (falusi bírókkal) a jelentősebb műveletek, például a kutak tesztelése, a kitermelés vagy a fáklyázás megkezdése előtt.

5.2. TÁRSADALMI CÉLÚ BEFEKTETÉSEK

Kapcsolódó célkitűzések: „Mérhető célokkal rendelkező helyi társadalmi beruházási terveket is tartalmazó, átfogó, hatékony társadalmi beruházás-menedzsment rendszer kidolgozása minden országban, ahol a MOL-csoport tevékenykedik”

Az adományokon és a társadalmi beruházásokon keresztül a MOL-csoport értéket teremt, s ezzel az elkövetkező generációk iránt érzett felelősségét is demonstrálja. A MOL-csoport ezért az EBITDA 0,32%-át¹ fordította oktatási programok és tehetséges fiatalok, valamint egészségügyi és környezetvédelmi tevékenységek támogatására.

Adományok, természetbeni juttatások és önkéntes munka a MOL-csoporton belül [GRI EC8]

	MAGYAR-ORSZÁG	SZLO-VÁKIA	HORVÁT-ORSZÁG	ROMÁNIA	NEMZETKÖZI UPSTREAM	OLASZ-ORSZÁG	ÖSSZESEN
Pénzadomány	809,8	129,7	133,2	198,5	163,3	0,0	1.434,4
Természetbeni adomány (termék/szolgáltatás) (millió Ft)	0,0	5,1	19,7	0,0	71,0	0,0	95,8
Forrás-bevonás (millió Ft)	1.570,1	-	-	-	-	-	1.570,1

Forrás-bevonás: az LBG-módszeren szerint a társaságiadó-optimalizálás keretében adott adományokat forrásbevonásként kell elszámolni

Európai telephelyek

A MOL-csoport társadalmi beruházási portfóliójának megerősítésére törekszik, emellett jobb együttműködést szeretne kialakítani partnereivel az üzleti és a közösségi előnyök mérése terén. Ennek érdekében a MOL, a Slovnaft, az INA, a TVK és a MOL Romania kategóriaelső – a London Benchmarking Group (LBG) módszertanát alkalmazó – eszközt vezetett be a társadalmi beruházások kezelésére és jelentésére. A MOL-csoport a nyilvántartási rendszer alkalmazását 2015-ben a nemzetközi Upstream helyszíneken működő vállalatokra is ki kívánja terjeszteni.

A MOL-csoport tagvállalatai Közép-Európában jól ismert márkanevekkel rendelkeznek. A vállalatok minden évben felmérést készítenek a vállalati adományozásról, hogy megismerjék a társadalmi igényeket. 2014-ben több mint 8000 érintett vett részt a felmérésben. A felmérés eredményei szerint a közönség „kívánságlistájának” élén az egészségügy és az egészséges életmód támogatása állt: az érintettek 87%-a az egészséges életmód támogatása és a betegségmegelőzés terén látna szívesen adományokat. A lista második helyén az oktatás (77%), harmadik helyén pedig a környezetvédelem (74%) állt. Az első 5-ben szerepelt még a tehetségek azonosítása és támogatása is (49%).

A MOL-csoport adományozási célokra szánt költségkerete az üzleti tevékenységeivel és a lakosság elvárásaival is összhangban van. A MOL-csoport belső adatainak összesítése szerint az LBG adatgyűjtő eszközben regisztrált adományok 42%-a az oktatásra és a fiatalok támogatására irányult, míg 10,3% az egészség javítását szolgálta. A teljes összeg 25,8%-át teszi ki azok a támogatások, melyek az üzleti érdekekkel összehangoltak kerülnek kiválasztásra, pl. a legfontosabb ügyfelekkel történő együttműködés, a kutatás-termelés területén folytatott projektek és a szakmai szervezetekkel történő együttműködés tartoznak ide.

A MOL-csoport közép-európai tagvállalatai a társadalmi beruházásokat olyan alapítványokon keresztül végzik, amelyek tehetséges fiataloknak nyújtanak támogatást a művészetek és a sportok területén, valamint egészségügyi ellátást és speciális terápiákat biztosítanak a krónikus beteg gyermekek számára. Amint az alábbi összefoglaló is mutatja, a társadalmi beruházások zöme (Magyarországon 86%, Szlovákiában 50%, Romániában 100% és Horvátországban 60%) ilyen szervezeteken keresztül valósul meg.

A MOL-csoport Magyarországon, Szlovákiában, Romániában és Horvátországban a Zöldövezet program keretében is támogat helyi környezetvédelmi kezdeményezéseket.

Európán kívüli telephelyek

A MOL-csoport nemzetközi kutatás-termelési (KT) szegmensben tevékenykedő egységei mindig arra törekuszenek, hogy megismerjék a helyi közösség igényeit és az egyes területekre vonatkozóan testre szabott társadalmi beruházási programot dolgozzanak ki. A KT közösségi kapcsolattartói felmérik a helyi közösségek igényeit, és a támogatásra érdemeseket a csoportszintű célkitűzések, valamint a helyi hivatalos kormányzat képviselőivel folytatott megbeszélések alapján választják ki.

A MOL Pakistan 2014-ben is folytatta az egészségügyre és az oktatásra összpontosító társadalmi beruházás programját. Újabb ingyenes szemvizsgálati tábort szerveztek a Haripur körzetében található Saradhana falunál, ahol 825 beteget kezeltek, és befejezték a Szövetségi Kormány Lányfőiskolájának felújítását az Islamabad körzetében található Thanda Paniban. Mindemellett több ivóvízellátó hálózat építéséhez és öntözési projekthez is nyújtottak támogatást a telephelyek közelében élő közösségek életkörülményeinek javítása céljából, többek között:

- 2014-ben kezdődött és 2015-ben fejeződik be az eróziós gát építése a Karak körzetében található Ahmadi Banda falunál.
- 2014-ben befejeződött a Minor-1 meghosszabbítása a Sanda Fateh Khan gáttól (öntözési projekt) a Kohat körzetében található Hoti Banda falunál.
- Ivóvíz-ellátási projekt megvalósítása a Karak körzetében található Bakha Banda falunál.

Irak kurdisztáni régiójában a 2014. évi adományok és társadalmi beruházási projektek keretében a MOL egy új hatosztályos iskola, egy ifjúsági központ és egy közösségi ház megépítését, valamint egy vízügyi beruházást támogatott.

Ezzel egy időben elkészült az érintettek bevonását szolgáló társadalmi beruházási stratégia is, mely lehetővé teszi az adományok lehető leghatékonyabb, célzott nyújtását a jövőben. A javasolt társadalmi beruházási stratégiában a legfontosabb területekként a vízügyi fejlesztési kezdeményezéseket, a mezőgazdaságot (beleértve az állattenyésztést), az oktatást, a fiatalok szerepvállalásának erősítését, valamint a turizmust azonosították. A projektek tervezése már megkezdődött, megvalósításukra az elkövetkező években kerül sor. Emellett a MOL-csoport Irak kurdisztáni régiójában humanitárius segélycsomagot állított össze és osztott szét helyi szállítók közreműködésével, valamint a Természeti Erőforrások Minisztériuma és a helyi hatóságok támogatásával az ISIS támadásai elől menekülő

¹ Társaságiadó-optimalizálás nélkül; a számítás tiszta CCS-alapú EBITDA alapján történt a Midstream szegmenset nem beleszámítva (mivel a társadalmi beruházás adatai nem tartalmazták az FGSZ adatait).

A munkatársak által végzett vállalati önkéntes tevékenység

	MAGYAR-ORSZÁG	SZLO-VÁKIA	HORVÁT-ORSZÁG	ROMÁNIA	NEMZETKÖZI UPSTREAM	OLASZ-ORSZÁG	ÖSSZESEN
Munkatársi önkéntes munkavégzés (óra)	1.672	270	3.752	368	0	0	6.291

megsegítésére. A segílyt elsősorban azok a menekültek kapták, akiket a vállalat által üzemeltetett Akri-Bijell blokkban környezetében helyeztek el.

Oroszországban a licencmegállapodás feltételeinek megfelelően az MV 14,2 millió Ft-ot (2 millió rubelt) adományozott az Alekszandrovskij-térség társadalmi és gazdasági fejlesztésének támogatására.

Önkéntesség

A MOL-csoport munkavállalói által végzett önkéntes tevékenység jelenleg nagyon sokrétű. Sok hasonló jellegű, zömében jól működő kezdeményezés zajlik vállalatunkon belül.

A munkatársak által önkéntes munkavégzéssel töltött órák száma jelentősen megnőtt annak köszönhetően, hogy 2014 májusában beindult a MOL-csoport Önkéntesek Klubja, mely egész vállalatra kiterjedő platformot biztosít a vállalati önkéntes tevékenységhez. A jövőben az önkéntesek rendszeresen szerveznek eseményeket, hogy kifejezzék a helyi közösség iránti felelősségvállalásukat, és ezzel párhuzamosan erősítsék a munkatársak társadalmi szerepvállalását is. Már zajlik a koncepció összehangolása, és a módszertan bevezetése is folyamatban van a működési területeken található országokban.

A 2015-ös év célkitűzése e koncepció megújítása és egy közös vállalati önkéntes platform kialakítása az összes munkatárs számára.

2014-ben az INA Önkéntes Klubja 259 tag részvételével 19 akciót szervezett, melyek elsősorban környezetvédelmi és humanitárius projektek, valamint gyermekeket és fiatalokat segítő projektek voltak. Az önkéntesek saját Facebook-oldallal rendelkeznek, amelyen keresztül a rajongók és a látogatók önkéntes projekteket javasolhatnak vagy szavazhatnak rájuk. A Klub jelenleg mintegy 350 tagot számlál, és ez a szám minden nap csak nő. Az INA Önkéntes Klubja elismerésben részesült az „üzleti szektor önkéntes tevékenység fejlesztéséhez való hozzájárulásáért”.

Számos más kezdeményezés is zajlik a MOL-csoportnál, többek között a Zöldövezet program Magyarországon, dolgozói véradás több országban, a „Mi városunk” program és a „Gyűjtés a szociálisan rászoruló családok számára” Pozsonyban, továbbá egy felújítási munkákra irányuló együttműködés a romániai Dévai Szent Ferenc Alapítvány-nal.

6. GAZDASÁGI FENNTARTHATÓSÁG

Általános cél: „Összpontosítás a felelős működésre és a hosszú távú gazdasági fejlődésre”

EREDMÉNYEK:

- Az Üzleti Partneri Etikai Kódex a beszállítói szerződések 99%-ának részét képezi.
- A helyi tulajdonban álló vállalkozásokkal kötött szerződések értéke 2014-ben 85 milliárd Ft volt az Upstream működés által érintett országokban.
- 2014-től került bevezetésre a MOL-csoportban a minden munkavállalóra kötelező biztonsági képzés kidolgozása. Pakisztánban, Oroszországban és Irak Kurdisztán régiójában az oktatási anyag az emberi jogok védelmét szolgáló elveket is tartalmazza. Az oktatási anyagot kiküldtük a civil biztonsági szolgáltatóinknak, akik 100%-os oktatási részvételt jelentettek, illetve megosztottuk az állami védelmi szolgáltatóinkkal, mint javasolt oktatási anyagot.

KIHÍVÁSOK:

- Új beszállítói értékelőrendszer továbbfejlesztése 2015-ben
- 2014-ben a MOL-csoport határozott lépéseket tett annak érdekében, hogy egy korszerű beszállítói előminősítési eljárást alakítson ki a beszerzési folyamat részeként. E folyamat keretein belül megkezdődött egy Beszállító Minősítési Rendszer beszerzési folyamata, tervek szerint ez még 2015-ben megvalósul és bevezetésre kerül.

6.1. VÁSÁRLÓINK

Vevőelégedettség

Kapcsolódó célkitűzés

- „A magasszintű ügyfélelégedettség elérése és fenntartása”
- „Ügyfeleink bevonása FF-el kapcsolatos témákba”

A MOL-csoport arra törekszik, hogy jó kapcsolatot alakítson ki és ápoljon nagy- és kiskereskedelmi vevőivel a működése által érintett régiókban. A nagykereskedelmi vevők vásárolják meg a MOL-csoport által forgalmazott termékek mintegy 75%-át, míg az üzemanyagok 25%-át a vállalat kiskereskedelmi hálózatán keresztül értékesíti a nem üzemanyag jellegű termékekkel együtt. A 2013. évi vevői elégedettség felmérés eredményei alapján a MOL-csoport Termékelőállítás- és Kereskedelem üzletága 2014-ben az alábbiak szerint frissítette straté-

giai céljait és jövőképét: a MOL-csoport legyen az ügyfelek elsősorú választása, adjon lendületet a növekedéshez, és közben szolgáltatáson értéket az embereknek és az érdekelt feleknek. Az „Ügyfél mindenekelőtt” elnevezésű új stratégiai irány a piacokra és az ügyfelekre a növekedéshez vezető kulcsfontosságú területként tekint. Az új megközelítésben még nagyobb hangsúlyt kap, hogy az eddignél magasabb szinten elégsük ki ügyfeleinket, és tartsuk meg őket hosszú távon a társaság megrendelői között. A MOL-csoport szeretné tovább növelni hűségese vevőinek körét, ezért az ár, a minőség és a szolgáltatás egyedi kombinációját kínálja nekik.

2014-ben a MOL-csoport megőrizte vevőinek 86%-os elégedettségi szintjét. Ehhez a sikerhez legnagyobb mértékben az Üzemanyag, Üzemanyagkártya és a Kenőanyag szegmensekbe tartozó vásárlók járultak hozzá. Az INA esetében nem változott jelentős mértékben a vevőelégedettség, de jelentős mértékben csökkent a vevői reklamációk száma. 2014-ben majdnem negyedannyi reklamáció volt csak, mint 2013-ban.

Kiskereskedelmi szinten az elsődleges kommunikációs csatornát maguk a töltőállomások jelentik, ügyfeleink lojalitását két hűségkártya programunkkal is ösztönözzük. Egy központi ügyfélszolgálatot is működtetünk a töltőállomásokon felmerült igények és panaszok személyes vagy telefonos ügyintézésére.

A MOL-csoport a megalapozott panaszokat és a vevői visszajelzéseket a folyamat- és működésfejlesztéshez szükséges és hasznos tényezőnek tekinti. 2014-ben 2.423 jogos panasz merült fel az 55 millió lebonyolított tranzakció során. Horvátországban 10.822 hívást fogadtunk 2014-ben az ingyenesen hívható vevőszolgálati vonalon keresztül, mely 2,19%-kal kevesebb, mint az előző évben.

A kiskereskedelmi vevőket helyi fenntarthatósággal kapcsolatos kezdeményezésekkel is folyamatosan megszólítjuk. 2014-ben folytattuk korábbi programjainkat, például a töltőállomási kerékpár-

Helyi beszállítók száma [GRI G4-EC9]

KELET-KÖZÉP- / DÉL-KELET-EURÓPA, ILLETVE ÖSSZESEN*	HELYI BESZÁLLÍTÓK		HELYI BESZÁLLÍTÓK %	
	ORSZÁG	DARAB	DARAB	BESZERZÉSI ÉRTÉK
Magyarország (MOL Nyrt.)		13.284	14.202	80%
Magyarország (TVK Nyrt.)		1.303	1.657	65%
Szlovákia (SLOVNAFT)		1.864	2.339	65%
Horvátország (INA d.d.)		1.081	1.310	83%
Kelet-Közép- / Dél-Kelet-Európa - összesen		17.532	19.508	81%
Nemzetközi Kutatás-Termelés - Összesen		1.333	1.889	57%
MOL-csoport összesen		18.865	21.397	72%

* Helyben regisztrált beszállítók

Helyi beszállítók száma a Nemzetközi Kutatás-Termelésben [GRI G4-EC9]

	PAKISZ-TÁN	OMÁN	KAZAH-SZTÁN	OROSZ-ORSZÁG	IRAK KURDISZTÁN RÉGIÓ
Helyi beszállítók aránya* (összes beszállítóhoz viszonyítva)	68%	50%	90%	100%	52%

* Helyben regisztrált beszállítók

tárolók kihelyezését (Cycle Pit Stop), az egészségmegőrzési napok rendezvényeket (5 magyarországi töltőállomáson), a horvátországi szemvizsgálati programot (480 vizsgálat) és a kistermelői gyümölcspiacot, ahol a helyi termelők értékesíthetik terményeiket.

6.2. BESZÁLLÍTÓK

Kapcsolódó célkitűzés: „Átfogó beszállítói kockázatértékelés bevezetése és a kritikus beszállítók legalább 80%-ának bevonása az előminősítési rendszerbe”

Helyi beszállítók

A helyi beszállítók lehetőség szerinti szerződötése, valamint a helyi lakosok foglalkoztatása jótékony hatás van a helyi gazdaságokra, mivel az így megtermelt jövedelmek növelik a vállalat által érintett országokban élő emberek vásárlóerejét.

A MOL-csoport felismerte, hogy a helyi beszállítókkal való együttműködés számos előnnyel jár, és kiváló lehetőséget teremt a helyi közösségekkel való pozitív kapcsolat kialakítására. Ezért törekszünk arra, hogy lehetőség szerint helyi beszállítókkal szerződjünk ha az üzletileg is előnyös, tekintettel a mindenkori helyi kormányzat elvárásaira is.

A közép-európai országokban a helyi beszállítók abszolút többségben vannak, a helyben bejegyzett beszállítók aránya Horvátországban a legmagasabb (93%). Ezáltal a MOL-csoport kulcsfontosságú tényező ezeknek az országoknak a gazdaságában is. Néhány országban jelentős mértékben csökkent a helyi beszállítók aránya 2014-ben, jellemzően, ahol a vállalatok jelentősebb beruházásainak lebonyolításában külföldi kivitelezők vesznek részt.

Azon országokban, ahol nemzetközi Upstream üzletágunk van jelen, különösen fontos a helyi beszállítókkal való szerződés, mivel a műkö-

dési területünk nagyon gyakran alacsony jövedelmű közösségek által lakott helyeken található. A helyi vállalkozások és munkavállalók foglalkoztatásával ezért a MOL-csoport tovább erősíti az összes érdekelt féllel – többek között a helyi (ön)kormányzatokkal és közösségekkel – ápolat kapcsolatát. A helyi beszállítók foglalkoztatása a helyi piac ismerete miatt is előnyös megoldást jelent.

Azokban az országokban, ahol a MOL-csoport kizárólag kutatási tevékenységet végez, korlátozottak lehetnek a helyi beszállítók foglalkoztatási lehetőségei a speciális szakismereti és technológiai követelmények miatt. Azonban ahol a MOL-csoport termelőeszközökkel is rendelkezik, a helyi beszállítók aránya magas lehet, különösen az orosz régióban, ahol a helyi vállalkozások részvételi aránya 100%.

A helyi ellátási lánc létrejötte akkor hozza a legnagyobb hasznot a társadalom és a helyi közösség számára, ha a helyi tulajdonban lévő kisvállalkozások is megjelenhetnek mint beszállítók. A MOL-csoport és a helyi tulajdonban álló (nem csak helyben bejegyzett) üzletek közötti szerződések értéke 2014-ben 85 milliárd Ft (289 millió Euró) volt az Upstream működés által érintett országokban (Pakisztán, Omán, Irak, Kurdisztán Régiójában, Oroszország, Kazahsztán).

Beszállító menedzsment

2014-ben a MOL-csoport határozott lépéseket tett annak érdekében, hogy egy korszerű beszállítói előminősítési eljárást alakítson ki a beszerzési folyamat részeként. E folyamat keretein belül megkezdődött egy Beszállító Minősítési Rendszer beszerzési folyamata, tervek szerint ez még 2015-ben megvalósul és bevezetésre kerül.

Emellett a MOL Nyrt. egy új fenntarthatóság-orientált beszállítói audit folyamatot vezetett be. A folyamat célja a kulcsfontosságú stratégiai beszállítók fenntarthatósággal kapcsolatos gyakorlati megoldásainak felülvizsgálata és potenciális továbbfejlesztése.

6.3. ETIKA ÉS TISZTESSÉGES PIACI MAGATARTÁS

Kapcsolódó célkitűzés: „Az etikai menedzsment rendszer alappilléreinek (etikai kódex, e-tanulás, vezetői prezentáció, üzleti partnerek etikai kódexe) megvalósítása minden vállalatnál, és 100%-os lefedettség elérése.”

2014-ben az etikamenedzsment rendszer keretében különös hangsúlyt fektetünk Etikai Kódexünk kommunikációjára és az etikai oktatásokra, valamint tovább folytattuk a rendszer belső auditját.

- Az Etikai Kódexet ukrán nyelvre is lefordítottuk, és így már 13 nyelven érik el a munkavállalók és a külső partnerek (angol, bosnyák, horvát, lengyel, magyar, német, olasz, orosz, román, szerb, szlovák, szlovén és ukrán).
- Az Üzleti Partneri Etikai Kódex a beszállítói szerződések 99%-ának részét képezi.
- Az etikai tudatosságot növelő, zaklatás-, diszkrimináció- és korrupcióellenes plakátkampány indult valamennyi MOL-csoport tagvállalatnál.
- A többek között emberi jogi kérdésekkel és korrupcióval foglalkozó etikai e-learning-et idén sikeresen teljesítették az az INA-csoport, a MOL-Russ, a Slovnaft Czeska spol.s.r.o., a Slovnaft Polska S.A., a MOL Romania, a Geoinform Kft., a Petrolsolg Kft., valamint a Tifon d.o.o. intranet hozzáféréssel rendelkező munkatársai.
- Az éves vezetői etikai prezentáción munkavállalóink 94%-a vett

részt. A transzparencia növelése érdekében az 1–4. szintű vezetők nyilvánosan nyilatkoztak a prezentáció megtartásáról az intraneten.

- Az ellátási láncon belüli etikai tudatosság növelése érdekében speciális etikai tréningeket tartottunk a töltőállomás üzemeltetők és kezelők részére Csehországban, Bosznia-Hercegovinában, Horvátországban, Magyarországon, Romániában, Szerbiában, Szlovákiában és Szlovéniában.
- Becsléseink szerint az e-learning, a vezetői prezentációk és töltőállomási tréningek összesen 26.490 órát tettek ki.
- Az etikai vizsgálatokon, az etikai intézkedések és az országok valamint a vállalatok kockázatainak értékelésén túlmenően 10 leányvállalatnál és szervezeti egységnél végeztünk etikai belső auditot.

Etikai ügyek

Az Etikai Tanács feladata biztosítani, hogy valamennyi MOL-csoportos munkavállaló eleget tegyen a Kódexben foglaltaknak, ezért – többek között – megválaszolja a felmerült kérdéseket és gondoskodik a belső vizsgálatokról. Idén elsősorban zaklatás/nem megfelelő kommunikáció, lopás és csalás, valamint diszkrimináció jellegű ügyek megoldásában nyújtott segítséget.

A MOL és az INA Etikai Tanácsához 2014-ben összesen 88 bejelentés érkezett a 2013. évi 81 darabbal szemben. A bejelentések számának növekedése azt mutatja számunkra, hogy a MOL-csoport egyre több vállalatnál nőtt munkatársaink etikai tudatossága, és ugyanez a tendencia figyelhető meg külső érintettjeinknél is.

- 8 országból, köztük Irakból és Pakisztánból is, érkeztek etikai bejelentések, mely az etika menedzsment rendszer csoportosintú kiterjesztésének hatékonyságát jelzi.
- A bejelentések 58%-a belső, míg 42%-a külső érintettől érkezett (ez utóbbi a külső bejelentések arányának 11%-os növekedését mutatja a tavalyi évhez képest).
- A külső bejelentések legnagyobb arányban vevőktől (27%), volt munkavállalóktól (24%) és a helyi közösségi/civil szférából (22%) származott. A bejelentések 19%-a beszállítóktól/ üzleti partnerektől, 1%-a részvényesektől érkezett.

Az etikai bejelentések témái 2014-ben

TÉMA	ARÁNY AZ ÖSSZES JELENTÉSEEN BELÜL
Zaklatás/nem megfelelő kommunikáció	34%
Diszkrimináció	8%
Lopás/csalás	11%
Digitális rendszerrel való visszaélés	2%
Korrupció/megvesztegetés	5%
Összeférhetlenség	2%
EBK-normák megsértése	3%
Etikátlan beszállító	5%
Egyéb	30%

A 88 bejelentés alapján 61 esetben folytatott az Etikai Tanács vizsgálatot. A 61 vizsgálatból 16 esetben volt bizonyítható az etikai vétség,

19 vizsgálat még folyamatban van. Az Etikai Tanács által 2013-ban indított vizsgálatok közül három 2014-ben került lezárásra. Ezek közül etikai vétség két esetben lett megállapítva: vesztegetés, illetve hamis kimutatás témakörben.

Az Etikai Tanács által megállapított etikai vétségek következményeként a következő intézkedések történtek: munkaviszony megszüntetés 3 esetben, írásbeli figyelmeztetés 9 esetben, szóbeli figyelmeztetés 4 esetben, töltőállomás üzemeltető kötbérézése 2 esetben. Más munkakörbe helyezésre 2 esetben tettünk javaslatot. Vevő kártalanítására és töltőállomás üzemeltetői szerződés megszüntetésére egy-egy esetben került sor. A vesztegetési ügyben érintett cég tulajdonosaihoz és cégvezetőihez kapcsolódó gazdasági társaságok és alvállalkozók 99 évre kizárásra kerültek a MOL-csoport jövőbeli tendereiből. A többi esetben a normák tudatosítását javasolta az Etikai Tanács. Az etikai ügyekről az Etikai Tanács rendszeresen beszámolt az EB-ügyvezető testületnek és a Felügyelő Bizottságnak, valamint megtette a szükséges intézkedéseket az etikai normák tudatosítása érdekében.

2014-ben a leggyakoribb ügýtípus a zaklatással/nem megfelelő kommunikációval kapcsolatos bejelentések voltak: több vezető stílusa támadó és sértő volt a kollégák számára; egy vezető nem vont be közvetlen felettét a teljesítményértékelésbe, és rosszindulatúan nem adott naprakész információkat a munkaköri feladatok ellátáshoz. Helytelen és zavaró e-mail üzenetváltások zajlottak néhány munkatárs között; zaklató telefonhívások történtek vállalati telefonon; szóbeli szidalmazások, fenyegetések hangzottak el. Egy töltőállomás-kezelő udvariatlanul beszélt egy vevővel. A formális kommunikáció hiánya miatt egy beszállító csak pletykákból és szóbeszédekből tudott információhoz jutni, amely alapján arra következtetésre jutott, hogy nem kívánatos a MOL-nál. Egy vezető engedély nélkül továbbított egy e-mailt egy beszállítónak.

Számos etikai vétség tartozott a töltőállomás-dolgozók által elkövetett kis értékű csalások és szabálytalanságok kategóriába, úgymint törzsvásárlói kártyával történő visszaélések; meg nem vásárolt újságok árának hozzáírása az autópálya-matrica számlához; pénzkölcsönzés a kasszából; shoptermékek eltulajdonítása. A garanciaalap nem került időben kifizetésre egy volt töltőállomás-alkalmazottnak, és a kifizetett összeg sem volt helyesen kiszámítva.

Hamisítások történtek azokban az esetekben, amikor egy projekt-vezető és egy munkavállaló készre jelentettek egy el nem végzett munkát, a túlmunka-elszámolási dokumentumok pedig hiányoztak; amikor egy munkavállaló nem jelentette a munkába járás költségtérítésének alapjául szolgáló adatainak megváltozását, és ezért a HR nem szüntette meg a jogosulatlan kifizetést.

EBK-szabályok megsértése került megállapításra, amikor egy vezető nem jelentett egy kvázi EBK-eseményt. Egyéb etikai vétség kategóriába a következő eseteke sorolhatóak: személyiségi jogok megsértésére került sor, amikor egy vezető kamerát telepített egy koedukált öltözőbe a munkatársak beleegyezése nélkül. Egy MOL-csoport beszállító jelentős összegű készpénzt helyezett el egy beszerzőnek szánt üdvözlőkártyában az év végi udvariassági látogatás alkalmával. A vállalati e-mail rendszert magáncélra, konkrétan civil kezdeményezés intézésére használták.

2012-től kezdve kiterjesztettük az etikai ügyekkel kapcsolatos adat-szolgáltatást a Csoportszintű Biztonság által feltárt, Etikai Kódexbe is ütköző esetekre is.

2014-ben a MOL Csoportszintű Biztonság 877 vizsgálatából 427 esetben tárt fel visszaélést (48,6%). Az esetek 67,2%-ában töltőállomásokon elkövetett visszaélésekről, 27,4%-ában csalásokról és lopásokról, 3%-ában vállalati tulajdonnal való visszaélésekről, 1,87%-ában összeférhetlenségről, 0,5%-ában pedig üzleti partnerek körülményeiben felmerült biztonsági kockázatokról volt szó. Összeférhetlenség megállapítása esetén a munkáltatói jogkört gyakorló vezetők egyedi intézkedések meghatározása érdekében minden esetben tájékoztatásra kerültek.

A MOL-csoport töltőállomás-hálózataiban az üzemeltető partnerek kötbérézésére, üzemeltetési szerződések megszüntetésére és elbocsátásokra került sor.

MOL-csoport vállalatok ellen elkövetett bűncselekmények esetében büntetőfeljelentést tettünk.

Emberi jogok

A MOL-csoport tiszteletben tartja az alapvető emberi jogokat, amelyeket az [Etikai Kódexünkben](#) szabályozunk. Bár tevékenységünkkel jelenleg nem vagyunk hatással öklagos népcsoportokra, működésünk mindazonáltal biztosítja a törzsi társadalmak jogainak védelmét.

Az etikai teljesítményünk folyamatos javításának részeként, 2012-ben először, minden ország felelősnek – az éves etikai kötelezettségvállalásuk részeként – be kellett számolnia az emberi jogokkal összefüggő kockázatokról és tervekről, és az azonosított kockázatok kezelésére tervet kellett kidolgozniuk. 2014-ben folytattuk az ENSZ üzleti szféra és az emberi jogok kapcsolatáról szóló irányelvének („Ruggie keretrendszer”) bevezetését.

2013-ban a MOL-csoport új irányítási rendszert vezetett be az egészségvédelem, munkabiztonsági és környezetvédelem területén (EBK IR). Ez a társadalmi hatások hatékonyabb kezelése érdekében külön előtérbe helyezve a nemzetközi kutatás-termelés tevékenységet. A társadalmi hatások kezelése a lakosság esetlegesen szükségszerű kitélepitésének kérdésére is kitér, amely a kutatás-termelési tevékenység során felmerülhet. Ilyen esetekben szabályozásunkkal összhangban előzetes és valamennyi rendelkezésre álló információ birtokában történt beleegyezést kell szereznünk a helyi lakosok áttelepítéséhez. Nemzetközi területeinken ezidáig egyetlen áttelepítésre sem került sor.

Az emberi jogok tiszteletben tartásának egyik érzékeny területe a külső biztonsági szolgáltató cégek kapcsolata a külső érintettekkel. A biztonsági feladatokat ellátó vagyoni személyzet nem a MOL-csoport alkalmazásában áll, hanem a beszállítóban. A beszállítókkal kötött szerződések melléklete a MOL-csoport Etikai Kódexe, melyet elfogad és magára nézve kötelezőnek ismer el a szerződés megkötésekor a beszállító. A beszállító kötelessége, hogy a szerződés teljesítése során munkavállalóival is betartassa a MOL-csoport Etikai Kódexében foglaltakat, így többek között az emberi jogok védelmét is. 2013 óta a nemzetközi kutatás-termelési tevékenységek országában (Pakisztán és Irak Kurdisztán régiója) a biztonsági beszállítói szerződéseknek részét képezi a biztonsági feladatokat ellátó vagyoni személyzet emberi jogi oktatásának kötelezettsége. 2013-ban megkezdődött a minden munkavállalóra kötelező biztonsági képzés kidolgozása, mely 2014-től került bevezetésre a MOL-csoportban. Pakisztánban, Oroszországban és Irak Kurdisztán régiójában az oktatási anyag az emberi jogok védelmét szolgáló elveket is tartalmazza.

Az oktatási anyagot kiküldtük a civil biztonsági szolgáltatóinknak, akik 100%-os oktatási részvételt jelentettek, illetve megosztottuk az állami védelmi szolgáltatóinkkal, mint javasolt oktatási anyagot.

Átláthatóság

A MOL-csoport legfontosabb éves fenntarthatósággal kapcsolatos beszámolója az integrált Éves Jelentés. Azonban e jelentés mellett számos egyéb csoportszintű és helyi kommunikációs csatornán keresztül tájékoztatjuk a külső és belső érdekelt feleket fenntarthatósági teljesítményünkről.

Az Éves Jelentés mellett már több mint másfél éve a MOL-csoport negyedéves beszámolója is tartalmaz fenntarthatósági összefoglalót. A rövid összefoglalók tájékoztatást adnak a fenntarthatósággal kapcsolatos kulcs teljesítménymutatókról és fontosabb intézkedésekről.

A MOL-csoport jelentősebb leányvállalatai saját fenntarthatósági témájú kommunikációt is folytatnak. Az INA-csoport 2014-ben ismét kiadta Fenntarthatóság Jelentését. A jelentés a GRI G3.1 Irányelvben és ennek Olaj- és gázágazati kiegészítésében foglaltakkal összhangban készült, amit két független fél is megerősített. A TVK magyar petrokémiai vállalatként saját éves jelentésében adja közre fenntarthatósági beszámolóját.

A MOL-csoport és tagvállalatai átláthatósági kezdeményezéseik és teljesítményeik révén 2014-ben több díjat is kaptak. A MOL-csoport Éves Jelentése megszakítás nélkül harmadik alkalommal került fel a Corporate Register-féle Corporate Reporting Award szűkített listájára a 'legjobb integrált jelentés' kategóriában.

Annak érdekében, hogy rendszeres visszajelzéseket kapjunk érintetteinktől, a MOL-csoport 2014-ben is folytatta az érintettekkel folytatott párbeszédet, mely többek közt a következőkben nyilvánult meg:

- Az Európai Üzemi Tanács ügyvezető testülete értékelt a MOL-csoport éves jelentésében és a honlapon található munkavállalókkal kapcsolatos információkat még a jelentés készítése közben.
- 2014-ben megtartottuk a második 'INA Zöld Fórum'-ot Molve településen. A fórumon kutatás-termelési és fenntarthatósági szakértők, a helyi és akadémiai közösség képviselői vettek részt annak érdekében, hogy terjesszék a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismereteket és segítsék az EOR eljárások megismerését.
- Harmadik alkalommal került sor a 'Slovnaft Zöld Nap'-ra, ahol Slovnaft szakértők mutatták be a környezeti, biztonsági és társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos kérdéseket a nonprofit szervezetek és a helyi önkormányzatok számára.

6.4. GAZDASÁGI HATÁSOK

Közvetlen gazdasági hatások

A MOL-csoport legjelentősebb gazdasági hatását bevételeinek befektetők, munkavállalók, beszállítók között való szétosztásán valamint adókon és járulékokon keresztül a működésének helyet adó országok államkincstáraiba történő befizetéseken keresztül gyakorolja. Ezt a hatást mutatják a fenntarthatósági teljesítményadat táblázatban szereplő adatsorok. Az adatok forrásai a pénzügyi jelentések, azonban ezek a GRI 4 érvényes fenntarthatósági jelentésbeli szabályai alapján lettek összegezve és kiszámolva. Ebből következően

az adatok nem közvetlenül összevethetők a pénzügyi kimutatásokkal. A MOL-csoport bevétele 2014-ben 10,5%-kal csökkent 2013-hoz képest, döntően az alacsonyabb Upstream értékesítési volumenek (természetes csökkenés az érett mezőkön, orosz eszközök értékesítése – ZMB 2013 harmadik negyedévében és a Baitex 49%-a 2014 első negyedévében) alacsonyabb átlagos realizált szénhidrogénár (az olaj és gázárakban bekövetkezett kedvezőtlen változások miatt), valamint a szabályozott gázár csökkenése miatt.

Az FGSZ alacsonyabb szállítási árbevétele (melyet a közüzemi szolgáltatások díjcsökkenése és az alacsonyabb volumen okozott) szintén árbevétel visszaesést eredményezett.

A Downstream szegmens teljes árbevétele csökkent elsősorban a 1,2 millió tonnával alacsonyabb saját termék értékesítés következtében. Ezt a negatív hatást azonban részben ellensúlyozta a 0,4 millió tonnával magasabb vásárolt termékek értékesítése. Az árbevétel szintén negatívan érintette az értékesítési árak csökkenése, amely követte az év második felében bekövetkező kőolajárak meredek esését.

A működési költségek 2014-ben 10,2%-kal csökkentek 2013. évhez képest. Az anyagköltség csökkenésében elsősorban a kőolajbeszerzési ár csökkenése, valamint az alacsonyabb kőolaj-feldolgozás játszott döntő szerepet. Ez utóbbi okai nagyrészt a pozsonyi finomító nagy-leállása Szlovákiában, új keresletalapú működési mód bevezetése az horvátországi INA-nál és az olaszországi IES finomító átalakítása. Az alacsonyabb feldolgozott mennyiség a csökkenő energiaárakkal együtt alacsonyabb energiaköltséget eredményeztek; ez utóbbi hatást az átlagos kőolajár-csökkenés határozta meg, pár hónapos késéssel. A csökkenést ellensúlyozta a vásárolt termékek költségében bekövetkezett emelkedés, alapvetően a harmadik fél felé történő értékesítési mennyiségek növekedése következtében. A nemzetközi projektekhez kapcsolódó munkaprogramok felgyorsítása magasabb kutatási költséget eredményezett az Upstream szegmensben.

A vállalatnál képződő érték 12,0%-kal csökkent.

Alkalmazotti bérek, juttatások 0,2%-os növekedésének alapvető oka az alacsonyabb átlaglétszám (a 2013. évi 28.769 főről 27.499 főre csökkent 2014-ben), amit részben ellentételezett a végrehajtott bérfejlesztés, illetve a létszámleépítéssel kapcsolatos többletköltségek felmerülése és céltartalék képzés.

A tőkebefektetőknek szánt kifizetések emelkedését meghatározóan a devizahiteleken, a pénzeszközökön, a kinnlevőségeken, illetve a kötelezettségeken elszámolt árfolyamvesztés emelkedése, illetve a tulajdonosoknak fizetett osztalék növekedése okozta.

Államkasszába történő befizetések adóbefizetéseket jelentenek, melyeken belül a bányajáradék 50%-ot meghaladó részt képvisel. Az államkasszába történő befizetések elmaradnak a bázis időszaki szinttől, meghatározóan a csoportszintű társasági adó, valamint az exportvám csökkenése miatt. A bányajáradék előző évi szinthez viszonyított kismértékű növekedése a kelet-közép-európai régió (Magyarország, Horvátország) bányajáradék szabályozásban bekövetkezett kedvezőtlen változásainak, valamint az oroszországi eszközök értékesítésének köszönhető, amelyet részben ellensúlyozott az alacsonyabb termelés és az alacsonyabb szabályozott.

Azokban az országokban ahol a MOL-csoport csak kutatás- és termelési tevékenységgel rendelkezik, az iparágban dolgozó cégek bányajáradékai, illetve termelés megosztási megállapodásai meghatározott befizetések összességében viszonylag nagy súlyt képviselhetnek a kormányok összbevételein belül. Ezért a MOL-csoport az Extractive

Industries Transparency Initiative (EITI) (magyarul: nyersanyag-kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezés) alapelveire és pénzügyi beszámolási elvárásaira az olaj- és gázipar számára kulcsfontosságú tényezőként tekint a felelős vállalatirányítás és átláthatóság szempontjából. A MOL-csoport 2013-tól nemzetközi szinten is támogatja az EITI tevékenységét. A MOL-csoport együttműködik az EITI szervezettel azokban az országokban, amelyek csatlakoztak a kezdeményezéshez.

A MOL-csoport az alábbi, EITI-vel együttműködő országokban van jelen operált és nem operált eszközeivel: Irak, Kurdisztán Régiójában, Kamerunban és Kazahsztánban.

Közvetett gazdasági hatások

Integrált olaj- és gázipari vállalatként a MOL-csoportnak jelentős közvetlen hatása van az energiaellátáson keresztül a tevékenysége által érintett országok gazdaságára.

Emellett jelentős pozitív hatásunk lehet a fogadó ország társadalmára, az infrastruktúrához és az energiához való jobb hozzáférés biztosítása által.

A MOL Pakistan pénzügyi támogatást nyújtott egy új híd megépítéséhez, mely jobb (és egyben biztonságosabb) közlekedési kapcsolatot teremt két fontos tartomány, Khyber Pakhtunkhwa és Punjab között. A projekt nem csak a helyi közösségek számára jelent előnyt: a hidat nagyobb kapacitású tartálykocsik is igénybe vehetik, ezzel javul a logisztikai hatékonyság és csökken a gázolajfelhasználás (mintegy 1.400 tonna/év) és ennek következtében a CO₂-kibocsátás (kb. 4.300 tonna CO₂/év). A projekt 2014 I. negyedévében zárult.

Egy újabb példa az elmúlt évekből: 2013-ban a MOL Pakistan eredményesen elégtette ki a helyi háztartások energiaszükségletét és javította a lakosok életminőségét a növekvő PB- (propán-bután gáz) termelés és az újonnan létesített gázfeldolgozó üzem (Makori) révén. Egy friss példa Karak járásban Ahmadi Bandánál egy védőgát felépítése, amelyet 2014-ben kezdtünk el, és 2015-ben fogunk befejezni. A MOL Pakisztán – tekintetbe véve az érintett terület vízhiányos jellegét – vízgyűjtő szerkezetek építésébe kezdett, hogy felfogja a csapadékvizet, és ezzel segítsen pótolni a talajvizet. A Talaj- és Vízügyi Minisztériummal összefogva már megépítettünk tíz ilyen objektumot (köztük a 2 védőgátat) a Karak járásban, és ezeket átadtuk a helyi közösségeknek.

7. A FENNTARTHATÓSÁGI JELENTÉSRŐL

7.1. JELENTÉSTÉTELI MEGKÖZELÍTÉSÜNK

Annak jeleként, hogy a fenntartható fejlődés mindennapi üzleti működésünk szerves része a MOL-csoport vezetése 2008-ban úgy döntött, hogy az Éves Jelentést és a Fenntartható Fejlődés Jelentést összevonja, és a jövőben az ún. „integrált” beszámolási irányt követjük, azaz a MOL-csoport egyetlen átfogó kiadványban számol be gazdasági, környezeti és társadalmi teljesítményéről. A MOL-csoport 2013. év első félévétől kezdődően úgy döntött, hogy a fenntarthatósági tájékoztatót a negyedéves gyorsjelentésekbe is integrálja. Az Éves Jelentés „Fenntarthatóság: nem pénzügyi teljesítményünk”

című fejezete az adott év fontosabb eredményeit, kihívásait és adatait összegzi a fenntartható fejlődés MOL számára legjelentősebb területein. Ezen a jelentésen túlmenően társaságunk honlapján (angol nyelven) általános ismertetést adunk a MOL politikáiról, vezetési irányelveiről és egyéb FF-vonatkozású információiról, amelyet rendszeresen frissítünk: <http://molgroup.info/en/sustainability>. Míg az Éves Jelentés olvasói elsősorban részvényeseink, befektetőink és a fenntarthatósági elemzők köréből kerülnek ki, honlapunkat úgy alakítottuk ki, hogy ott minden érintett megtalálja a számára lényeges információkat.

A jelen beszámolóban szereplő fenntarthatósági teljesítményadatokat az Ernst & Young auditálta. A hitelesítési folyamatot az International Federation of Accountants (Könyvelők Nemzetközi Szövetsége) ISAE3000 előírásai szerint tervezték és végezték el. Az audit első ízben az AA1000AS szabványnak is megfelelt, lényegességi elemzési folyamatunk további erősítése érdekében.

A MOL-csoport fenntarthatósági beszámolójában a széles körben elfogadott Global Reporting Initiative (globális beszámolási kezdeményezés) keretrendszerét követi. A GRI a legfrissebb útmutatásait 2013-ban tette közzé. A MOL-csoport idén először készítette el Éves Beszámolójának fenntarthatósági fejezetét a GRI G4 irányelv szerint. A jelentés szintén figyelembe veszi a GRI-féle Olaj- és gázipari kiegészítésben foglalt irányelveket.

A MOL-csoport 2014-es Éves Beszámolójának GRI G4 útmutatónak való megfelelési szintje „átfogó”.

Továbbra is figyelembe vesszük az IPIECA-API „Olaj- és Gázipari Útmutató az Önkéntes Fenntarthatósági Beszámolóshoz” protokoll rendelkezéseit a mutatók kiválasztása és a jelentés tartalmi vonatkozásainak meghatározása során. A MOL-csoport fenntarthatósági jelentése kiegészül a weboldalunkon keresztül elérhető információkkal. A teljes GRI megfelelési táblázatot, többek között az IPIECA-nak, illetve az ENSZ Globális Megállapodás Programjának történő megfelelés tanúsítását tartalmazó [honlap itt található](#).

7.2. A JELENTÉS HATÓKÖRE

A MOL-csoport az „irányítási megközelítést” alkalmazza az információk konszolidálásához.

A MOL-csoport mintegy 100%-át jelenti azon vállalatok fenntarthatósági adatainak, melyek felett kontrollt gyakorol. Így minden olyan vállalatot és tevékenységet lefed, ahol a MOL vagy bármely leányvállalata operátorként van jelen.

Az EBK-adatok esetén azokat a tevékenységeinket vesszük figyelembe, amelyek jelentős hatással lehetnek az egészségre, biztonságra vagy a környezetre. A 2013. évi adatokhoz viszonyítva nem változott jelentős mértékben a 2014. évi jelentésben tárgyalt vállalatok köre. Az EBK-szempontról releváns leányvállalatok is részt vettek az adatgyűjtési folyamatok lebonyolításában, nem került sor a portfóliót lényegesen érintő változásra. A teljes bevétel arányában 97%-os az EBK-adatlefedettség.

A HR-szervezet az SAP-rendszer segítségével gyűjti a – többek között a fenntarthatósági jelentésekhez szükséges – HR-adatokat a MOL-csoport vállalatoktól. A HR-adatgyűjtés terjedelme lefedi a 20 főnél nagyobb létszámú leányvállalatokat is. A 2014-es HR-adatgyűjtési folyamatok a bevételek arányában a társaságok 96,4%-át fedték le. Az adományozási adatokat azokról a működési egységektől és leányvállalatoktól gyűjtjük, melyek adományozási tervvel rendelkeznek.

E tervek a támogatások elosztásának nyomonkövetését szolgálják, figyelembe véve a helyi érdekelt felek igényeit és az üzleti célokat is. A közölt adat a bevételek arányában a működés 74,6%-át fedi le, de mivel adományozási tevékenységet nem minden leányvállalat folytat, ezért közel a teljes adományozási összegről áttekintést ad.

Az ellátási láncot nem tekintjük a MOL-csoport számára lényeges témának, ezért a beszállítókat nem építettük be a teljesítmény adatainkba, az alábbi indikátorok kivételével:

- ÜHG: Scope 2 és 3 kibocsátások,
- Beszállítói halálesetek, munkaidőkieséssel járó balesetek száma és gyakorisága,
- Helyi beszállítókkal kapcsolatos kiadások.

7.3. VEGYESVÁLLALATI BESZÁMOLÁS

A MOL-csoport által irányított vegyesvállalatok természetükből adódóan a jelentés rendes adatszolgáltatási körébe tartoznak.

Olyan vegyesvállalkozások esetén, ahol a MOL-csoport nem operátor, nem számolunk be a tulajdoni hányaddal arányos fenntarthatósági adatokról. A kivételek közé tartoznak az ÜHG-kibocsátások és az EBK-bírságok, ahol a teljesítménytáblázatokban ismertetjük a vegyesvállalatok hatását is a MOL-csoport tulajdoni hányadának arányában.

A nem üzemeltetett vegyesvállalatokról a jelentés fejezetei és a közölt mutatók számszerűsített információkat nem tartalmaznak, mivel a MOL-csoport ezekben nem rendelkezik operatív irányítással (kivéve létszámadatokat a pénzügyileg konszolidált társaságok esetében). Mindazonáltal a MOL-csoport az alábbiakban bemutatja e társaságok 2014-es fenntarthatósági teljesítményével kapcsolatos összes olyan információt, amelyet lényegesnek talál.

Downstream és Midstream vegyesvállalatok:

- Magyarország (Dunai finomító Gőzfejlesztő, TVK Erőmű, FGSZ): Az FGSZ (100%-os MOL-tulajdon és pénzügyileg kontrollált vállalat, de az Európai Unió által előírt tevékenység-szétválasztást követően nem operált) egyik munkavállalója halálos kimenetelű munkavégzéssel kapcsolatos közúti balesetet szenvedett 2014-ben. Ez a halálos baleset nem jelenik meg a MOL-csoport baleseti statisztikáiban, elkülönítetten kerül csak közlésre. A Duna Gőzkazán (50%-os MOL-csoport tulajdon) 2015 végével kerül a MOL-csoport 100%-os tulajdonába, így előreláthatólag a későbbi jelentésekben már megjelenik majd a teljesítménye.
- Szlovákia (Slovnaft Hőerőmű): az erőmű operátora, a CMEPS módosította két nagyobb hulladékáramának kezelési módját, ami egyaránt járt környezetvédelmi és pénzügyi előnyökkel. Egyrészt megkezdték a nemesfémek kinyerését az elektrosztatikus porleválasztókban összegyűlő pernyéből, másrészt a füstgáz kén-mentesítés melléktermékeként keletkezett gipszet már nem hulladéklerakókban helyezik el, hanem cementgyártóknak értékesítik.

Kutatás-termelési vegyesvállalatok:

- Európa (Egyesült Királyság): Az itteni projektek közé a következők tartoznak: Broom & Scott/Telford/Rochelle (termelési fázis), Scolty/Crathes (próbatermeltetési fázis) valamint a Cladhan és Catcher (mezőfejlesztési fázis). E területeken rendelkezésre állnak

az off-shore kutatás-termelési tevékenységekkel kapcsolatos, biztonsági kockázatok kezeléséhez szükséges irányítási rendszerek.

- Volt Szovjetunió utódállamai (Kazahsztán): 2014. első félévében a Fedorovszkij blokkban befejeződött a kutatási program első fázisa, és az üzemeltetést az UOG nevű projekt társaság vette át a MOL-tól. Azóta nem került sor jelentősebb fenntarthatósággal kapcsolatos tevékenységre.
- Közel-Kelet (Irak Kurdisztán Régiója, Pakisztán): Pakisztánban a MOL-nak két blokkban vannak nem operátori érdekeltségei (Karak, Ghuri). Fenntarthatóság szempontjából ezeknél nincsenek különleges kihívások, és a partnervállalat mindkét esetben működtet EBK irányítási rendszereket és társadalmi szerepvállalási programokat. Irak Kurdisztán Régiójában a Gulf Keystone (GKP) a Shaikan-mező operátora. Itt a főbb kihívást egyrészt a gáz visszajuttatása (elfáklyázás megszüntetése végett) jelenti, valamint a helyi munkaerő arányának növelése (ami már most is 76%) és a helyi közösségek irányítása. A GKP közösségi szerepvállalási programjéért díjat kapott.

7.4. LÉNYEGESSÉG

Lényegességi elemzésünk célja nem az, hogy bármilyen releváns témát kihagyjunk a nyilvános jelentésünkből. Az elemzés azt hivatott biztosítani, hogy a leglényegesebb témákat részletesebben fejtsük ki, és ezzel fenntarthatósági teljesítményünkbe mélyebb bepillantást engedjünk az olvasónak. A lényegességi elemzési koncepciót és lényegességi mátrixot a jelentés 'A vezetés beszámolója és elemzése a pénzügyi helyzetről' fejezet foglalja össze. A leglényegesebb hatások – azaz ÜHG és energiahatékonyság, elfolyások megelőzése és kezelése, etikai normák és átláthatóság, munka- és folyamatbiztonság – rövid összefoglalóját a fent hivatkozott fejezet is tartalmazza. Értékelésünk szerint teljesítményünk szempontjából kevésbé fontos területek a következők: beszállítók, vevők, emberi jogok és biodiverzitás. Az ezekhez a témákhoz tartozó 'szempontokat' a GRI G4 beszámolás szempontjából nem tekintjük lényegesnek, ezek esetében csak bizonyos, a MOL-csoport által relevánsnak tartott mutatót közlünk.

7.5. MEGJEGYZÉSEK A FENNTARTHATÓSÁGI ADATOKHOZ

A jelen beszámolóban bemutatott fenntarthatósági teljesítmény-mutatók többnyire méréseken és számításokon alapulnak, ám – ahol erre szükség volt – a legjobb rendelkezésre álló becsléseket is felhasználtuk. Az adatok előállítására és összegyűjtésére helyi szinten történik, a számításokat a helyi jogszabályok figyelembe vételével végezzük, ugyanakkor ezek összesítésére a vonatkozó társasági irányelveknek megfelelően kerül sor. A csoportszintű adatokat a különböző üzletágakon, illetve funkcionális szervezeteken keresztül gyűjtjük össze. Az adatok teljességét és pontosságát központilag ellenőrizzük.

A számítások során felhasznált kibocsátási tényezők alapvetően megegyeznek a helyi jogszabályokban meghatározott vagy előírt értékekkel. A központi konszolidációs fázisban a Scope 2 (az IEA „Üzemanyag elégetéséből származó CO₂-kibocsátás” c. kiadványa) és Scope 3-ba (OGP „Környezeti teljesítmény-mutatók” c. kiadványa) ÜHG-kibocsátások számításánál alkalmazunk szakirodalomban rendelkezésre álló kibocsátási tényezőket.

Környezeti adatokkal kapcsolatos megjegyzések:

- A MOL-csoport a szennyvizet a felszíni vizekbe vagy a települési csatornarendszerbe bocsátja, de ezt a vizet a telephely adottságaitól függően és a helyi szabályok szerint kezeli (ez általában mechanikai és/vagy biológiai kezelés, de szükség esetén kémiai kezelést is jelent). A MOL-csoport megítélése szerint a befogadó közeg és a kezelési módszer szerinti alábontás nem lényeges, ezért ebben a formában nem jelentjük az adatokat.
- A hulladékkezelési kategóriák meghatározása az EU által előírt módszertan alapján történik, az információt a beszállítóktól kapjuk.

Munkavállalói elkötelezettséggel kapcsolatos megjegyzések:

- 2010-ig a kérdőív első 9 kérdése vonatkozott az általános munkavállalói elkötelezettségre, melyet egy 1–4 között terjedő skálán mértünk. Az elkötelezettségi pontszám a százalékokban megadott válaszok átlagértékét jelenti. A 2012–13. évi elkötelezettségi vizsgálat módszertanát kissé módosítottuk a 2010. évihez képest. Az elkötelezettséget 6 kérdéssel mértük egy 6 pontos skálán. A válaszoló akkor tekintendő elkötelezettnek, ha az adott átlag pontszám

4,5 vagy magasabb. Az elkötelezettségi pontszám az elkötelezett válaszadók arányát jelzi.

Újra közölt adatok:

- A 2013. évi CO₂-érték javításra került a magyarországi Upstream üzletág kibocsátásának újraszámítása miatt.
- A 2013. évi ETS szerinti szén-dioxid (CO₂) adatot a rijekai finomítónál történt újraszámítás miatt korrigáltuk.
- A kitermelt rétegvíz mennyiségét 2013-ra – helytelen számolás miatt – szintén korrigáltuk.
- Scope-3 ÜHG-emisszió számítása 2014-ben kibővült a külső beszállítóktól vásárolt nyersolaj kitermeléséhez kapcsolódó ÜHG-kibocsátással. Az alkalmazott kibocsátási tényezőket az OGP „Környezeti teljesítmény-mutatók” c. kiadványából vettük. A korábbi évek értékeit is újraszámoltuk.
- Az INA-csoport 2013-as vevői elégedettségét a tavalyi beszámolóban elkövetett hiba miatt 88%-ról 82%-ra helyesbítettük.
- A 2013. évi Etikai vétségek száma 24-ről 26-ra módosult a 2014 folyamán lezárt vizsgálatok miatt.